

UAVHENGIG RAPPORTERING MEKANISME (IRM):

NORGE SLUTTRAPPORT 2014–2015

Christopher Wilson
Uavhengig konsulent som jobbet
på veien av The Engine Room
Den første Norsk sluttrapporten

Open
Government
Partnership

INDEPENDENT
REPORTING MECHANISM

INDEPENDENT REPORTING MECHANISM (IRM): NORWAY END-OF-TERM REPORT 2014–2015

The Norwegian government substantially or fully completed two-thirds of its commitments. These commitments led to marginal improvements in open data and enhanced access to information on health care, on extractives, and at the municipal level. Moving forward, the government could work on improving the ambition of its action plan to achieve more significant results.

The Open Government Partnership (OGP) is a voluntary international initiative that aims to secure commitments from governments to their citizenry to promote transparency, empower citizens, fight corruption, and harness new technologies to strengthen governance. The Independent Reporting Mechanism (IRM) carries out a review of the activities of each OGP participating country. **This report summarizes the results of the period January to December 2015.**

Norway officially began participating in OGP in September 2011, when Prime Minister Jens Stoltenberg launched the initiative along with other heads of state in New York.

The Ministry of Local Government and Modernisation (KMD) is responsible for coordinating OGP in the country. KMD's mandate is based solely on inter-ministerial directives, and it is not legally mandated. The Ministry of Foreign Affairs (MFA) currently finances KMD's coordination activities. The government has established an OGP Council to coordinate engagement with civil society. The council participates in all OGP-related meetings hosted by KMD.

KMD circulated by email a draft self-assessment report to 87 civil society organization (CSO) and government representatives. At the time of writing this report, however, the government had not published a final version of the report.

Norway published its third action plan, with support of a newly created OGP Council composed of representatives of Norwegian civil society.

Norway's third action plan (2016-2017) contains nine commitments and focuses on three areas: increasing public integrity, more effective management of public resources, and increasing corporate accountability.

TABLE 1: AT A GLANCE

NUMBER OF COMMITMENTS: 25

LEVEL OF COMPLETION

	MIDTERM	END-OF-TERM
COMPLETED	8	12
SUBSTANTIAL	7	7
LIMITED	6	4
NOT STARTED	0	0
UNCLEAR	3	1
OFFICIALLY WITHDRAWN	1	1

NUMBER OF COMMITMENTS WITH:

CLEAR RELEVANCE TO OGP VALUES	22	22
TRANSFORMATIVE POTENTIAL IMPACT	0	0
SUBSTANTIAL OR COMPLETE IMPLEMENTATION	15	19
ALL THREE (☑):	0	0

DID IT OPEN GOVERNMENT

MAJOR	N/A	0
OUTSTANDING	N/A	0

MOVING FORWARD

COMMITMENTS CARRIED OVER TO NEXT ACTION PLAN:	4
---	---

Table 2: Overview: assessment of progress by commitment

COMMITMENT OVERVIEW	SPECIFICITY				OGP VALUE RELEVANCE <i>(as written)</i>				POTENTIAL IMPACT				COMPLETION		MID-TERM		DID IT OPEN GOVERNMENT?						
	None	Low	Medium	High	Access to Information	Civic participation	Public Accountability	Technology & Innovation for Transparency & Accountability	None	Minor	Moderate	Transformative	Not started	Limited	Substantial	Complete							
1. Public review and public consultation		X			X	X		X		X				X									
																	X			X			
2. A better overview of committees, boards, and councils		X			X					X			Unable to tell										
														X					X				
3. Simplify ("Enkelt og greit")	X				Unclear				X				Unable to tell										
																	X		X				
4. Electronic Public Records		X			X					X							X						
																	X		X				
5. Re-use of public sector information		X			X			X		X						X							
																X			X				
6. Access to health data				X	X			X		X						X					X		
																X							
7. Renewal of government's website			X			X		X		X							X				X		
																	X						
8. Interaction with NGOs			X			X				X						X					X		
																	X						
9. Digital administration of arrangements for NGOs			X		X					X						X							
																X			X				

COMMITMENT OVERVIEW	SPECIFICITY				OGP VALUE RELEVANCE (as written)				POTENTIAL IMPACT				COMPLETION		MID-TERM	END-OF-TERM	DID IT OPEN GOVERNMENT?				
	None	Low	Medium	High	Access to Information	Civic participation	Public Accountability	Technology & Innovation for Transparency & Accountability	None	Minor	Moderate	Transformative	Not started	Limited	Substantial	Complete	Worsens	Did not change	Marginal	Major	Outstanding
10. Digital documenttion		X			X					X				X				X			
11. Norwegian Citizen Survey				X	X				X						X				X		
12. Whistle-blowing			X				X			X						X		X			
13. Strengthened information exchange		X			Unclear					X				X				X			
14. Transparency of public authorities		X			X				X					X				X			
15. eGovernment with end-user focus			X		X				X						X			X			
16. Plain legal language		X			X					X						X			X		
17. Norwegian grants portal				X	X				X							X			X		
18. Financial transparency		X			X		X			X			Withdrawn					X			
19. Post-employment regulations	X						X		X							X			X		

COMMITMENT OVERVIEW	SPECIFICITY				OGP VALUE RELEVANCE <i>(as written)</i>				POTENTIAL IMPACT				COMPLETION		MID-TERM		DID IT OPEN GOVERNMENT?				
	None	Low	Medium	High	Access to Information	Civic participation	Public Accountability	Technology & Innovation for Transparency & Accountability	None	Minor	Moderate	Transformative	Not started	Limited	Substantial	Complete					
																	End-of-term				
20. Centre for Integrity in the Defence Sector	✗						✗		✗						✗			✗			
															✗						
21. Modernizing public governance	✗				Unclear				✗				Unable to tell					✗			
													Unable to tell								
22. Transparency in oil and gas revenue		✗					✗		✗					✗					✗		
														✗							
23. Managing Government Pension Fund				✗	✗					✗						✗		✗			
																✗					
24. Transparency and anti-corruption efforts			✗		✗					✗						✗			✗		
																✗					
25. The municipal sector	✗				✗					✗				✗					✗		
															✗						

UAVHENGIG RAPPORTERING MEKANISME (IRM): NORGE SLUTTRAPPORT 2014–2015

Norsk offentlig forvaltning har i stor grad innfridd to tredeler av sine OGP forpliktelser. De innfriddede forpliktelsene har imidlertid hatt begrenset effekt på forbedringer i åpenhet og tilgjengelighet når det gjelder informasjon angående helse- og omsorg, i olje- og gass-sektoren, og på kommunalt nivå. I det videre arbeidet med dette bør norsk offentlig forvaltning sikte på å forbedre måloppnåelsen i forhold til handlingsplanens ambisjon om å oppnå mer betydningsfulle resultater.

The Open Government Partnership (OGP) er et frivillig internasjonalt initiativ med mål om å sikre forpliktelser fra forvaltningen til befolkningen. Hensikten er å fremme åpenhet, bemyndige innbyggerne, bekjempe korrupsjon og ta i bruk ny teknologi for å forbedre forvaltningens kapasitet og rekkevidde. Independent Reporting Mechanism (IRM) går annet hvert år gjennom aktivitetene i hvert land som er med i OGP. Denne rapporten oppsummerer resultatene for perioden januar til desember 2015.

Norge ble offisielt med i OGP i september 2011 da statsminister Jens Stoltenberg, sammen med andre statsoverhoder, lanserte initiativet i New York.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har ansvaret for koordineringen av OGPs arbeid i Norge. KMDs mandat er utelukkende basert på interdepartementale direktiver, og er ikke et lovbestemt mandat. Utenriks-departementet (UD) finansierer for tiden KMDs koordineringsvirksomhet. Norske myndigheter har opprettet et OGP-råd for å koordinere sivil-samfunnets engasjement. Rådet deltar i alle OGP-relaterte møter med KMD som vertskap.

Et utkast til en rapport der KMD vurderer sin egen innsats er sendt til 87 myndighetsrepresentanter og sivilsamfunnsorganisasjoner. En endelig versjon av var ikke offentliggjort da denne rapporten ble skrevet.

Med støtte fra et nylig etablert OGP-råd har Norge publisert sin tredje handlingsplan (2016-2017). Denne omfatter ni forpliktelser og fokuserer på tre områder: økt integritet i det offentlige, mer effektiv forvaltning av statlige ressurser, og økt samfunnsansvar i næringslivet

TABELL 1: OVERBLIKK

ANTALL FORPLIKTELSE: 25

FERDIGSTILLINGSNIVÅ

	HALVEIS	SLUTT
FULLSTENDIG	8	12
BETYDELIG	7	7
BEGRENSET	6	4
IKKE PÅBEGYNT	0	0
UKLART	3	1
OFFISIELLT TRUKKET TILBAKE	1	1

ANTALL FORPLIKTELSE MED:

KLAR RELEVANS FOR OGP-VERDIER	22	22
POTENSIELLT TRANSFORMATIV BETYDNING	0	0
BETYDELIG GRAD AV ELLER KOMPLETT FERDIGSTILLING	15	19
ALLE TRE (★):	0	0

BIDRO DET TIL MER ÅPEN FORVALTNING?

I STOR GRAD	IKKE RELEVANT	0
ENESTÅENDE	IKKE RELEVANT	0

JUDÉJIMAS I PRIEKJ

JSIPAREIGOJIMAI, TEŠIAM IIR KITAME VEIKSMŲ PLANE:	4
---	---

KONSULTASJON MED SIVLSAMFUNNET I LØPET AV GJENNOMFØRINGEN

Alle deltakerland i OGP følger en fastlagt prosess for konsultasjoner med sivilsamfunnet i utviklingen og gjennomføringen av sine respektive OGP-handlingsplaner. Norske myndigheter inviterte 27 sivilsamfunnsorganisasjoner til å kommentere OGP-handlingsplanen. 100 sivilsamfunnsrepresentanter ble også invitert til et dialogmøte.

Til tross for disse tiltakene, var sivilsamfunnets deltakelse i OGP prosessen begrenset som følge av timingen på konsultasjonene.

I løpet av handlingsplanens gjennomføringsperiode, organiserte KMD tre møter for å se nærmere på framdriften. Mellom 100 og 150 sivilsamfunnsorganisasjoner og myndighetsrepresentanter ble invitert. Selv om noen sivilsamfunnsrepresentanter kom på møtene, har IRM-rapportøren notert manglende deltakelse og engasjement som et fellestrekk ved disse møtene.

Tabell 2: Handlingsplanens konsultasjonsprosess

FASE I HANDLINGSPLANEN	OGP-PROSESSENS KRAV (ARTIKLER I MYNDIGHETSSEKSJONEN)	MØTTE MYNDIGHETENE DETTE KRAVET?
I løpet av gjennomføringen	Regelmessig konsultasjonsforum I løpet av gjennomføringen?	Nei
	Konsultasjoner: Åpne eller bare etter invitasjon?	Åpne
	Konsultasjoner på IAP2-spekteret ¹	Involve

¹ IAP2 Spectrum information available here http://c.ymcdn.com/sites/www.iap2.org/resource/resmgr/imported/IAP2%20Spectrum_vertical.pdf

FREMDRIFT I GJENNOMFØRING AV FORPLIKTELSE

Alle indikatorer og metoden som er brukt i IRM-forskningen finnes i IRM-prosedyrenes manual, som er tilgjengelig på (<http://www.opengovpartnership.org/about/about-irm>). Det er ett mål som fortjener ytterligere beskrivelse som følge av spesiell interesse for leserne og evne til å oppmuntre til konkurranse blant OGP-deltakerland. Dette er den stjernemerkede forpliktelsen. De stjernemerkede forpliktelsene er de som regnes som eksemplarisk (og fullstendig) oppfylt. For å oppnå en stjerne må oppfyllelsen av en forpliktelse møte flere kriterier:

1. Den må være tilstrekkelig spesifikk til at man kan bedømme dens potensielle virkning. Stjernemerkede forpliktelser vil ha 'middels' eller 'høy' spesifisitet.
2. Forpliktelsen må være formulert slik at dens relevans i å styrke åpenhet klart fremkommer. Spesielt må forpliktelsen henvise til minst én av følgende OGP-verdier: Informasjonstilgang, ordinær samfunnsdeltakelse eller offentlig etterrettelighet.
3. Forpliktelsen vil ha en potensielt 'transformativ' virkning om den gjennomføres fullt ut.
4. Det må kunne vises til vesentlig fremgang i innføringen av forpliktelsen i løpet av handlingsplanens gjennomføringsperiode. Innføringen må kunne bedømmes som 'betydelig' eller 'fullstendig'.

Gitt disse kriteriene inneholdt den norske handlingsplanens midtveisrapport INGEN stjernemerkede forpliktelser. Etter å ha ytterligere vurdert situasjonen i sluttrapporten inneholder Norges handlingsplan fortsatt INGEN stjernemerkede forpliktelser.

Forpliktelser som kvalifiserer for stjernemerking i midtveisrapporten kan miste stjernemerkingen om de ved gjennomføringsperiodens slutt ikke møter kravene om betydelig eller fullstendig gjennomføring; altså slik at gjennomføringen må regnes som begrenset i forhold til hvordan forpliktelsen er formulert.

Til slutt bør det anføres at de grafiske fremstillingene i denne delen av rapporten presenterer et utvalg av den store datamengden IRM samler i løpet av arbeidet med fremdriftsrapporteringen. Den som vil se det komplette datasettet for Norge kan besøke 'OGP-exploreren' her:

www.opengovpartnership.org/explorer.

OM HVORVIDT STØRRE ÅPENHET FRA MYNDIGHETENES SIDE BLE OPPNÅDD

Mange av OGP-forpliktelsene leder til betydelige politisk reformer, selv om de er uklart formulert eller utydelig relatert til (den overordnede målsettingen om) økt åpenhet fra myndighetenes side.

Andre forpliktelser fremstår som relevante og ambisiøse, og kan vise til betydelig fremgang, men lykkes likevel ikke i å fremme økt åpenhet fra myndighetenes side. I et forsøk på å rapportere inn slike nyanser og faktiske endringer i myndighetenes praksis, har IRM (Independent Reporting Mechanism) introdusert en ny variabel til sluttrapportene: "Bidro forpliktelsen til større åpenhet?"

Denne variabelen forsøker å gå bakenfor målene for hva hver enkelt forpliktelse har ledet til av tiltak. Hensikten er å klargjøre hvordan myndighetenes praksis er blitt endret som et resultat av gjennomføringen av tiltakene som ble innført i sammenheng med forpliktelsen. Dette til forskjell fra IRM-ens stjernemerkede forpliktelser, som jo indikerer potensiell virkning.

IRM-rapportørene vurderer spørsmålet om hvorvidt større åpenhet fra myndighetenes side ble oppnådd med henvisning til hver av OGP-verdiens relevans for hver enkelt forpliktelse. Denne variabelen viser om myndighetenes gjeldende praksis ble endret som følge av forpliktelsen. Dette vurderes etter følgende 'skala':

- Forverret: Myndighetenes åpenhet ble endret til det verre som et resultat av tiltakene som ble iverksatt i tilknytning til forpliktelsen.
- Uendret: Tiltakene som ble iverksatt i relasjon til forpliktelsen endret ikke myndighetenes praksis. (Status quo besto, før under og etter tiltakene).
- Marginalt: Noe endring, men minimal med hensyn til endring av åpenhetsnivå.
- Betydelig: Forbedring i myndighetenes åpenhet i forpliktelsens relevante policy-område, men fortsatt begrenset i grad og omfang.
- Utmerket: Reformen har endret 'business as usual' i den forstand at myndighetenes åpenhet i det relevante policy-området er forbedret.

For å kunne vurdere dette må rapportørene ha etablert en beskrivelse av situasjonen ved handlingsplanens begynnelse. Rapportørene vurderer så endring i myndighetenes åpenhet som resultat av gjennomføringen av det relevante tiltaket.

Leserne må være oppmerksom på metodologiske begrensninger i denne rapporteringen. IRMs sluttrapporter er skrevet bare noen få måneder etter at implementeringssyklusen er fullendt. Denne variabelen fokuserer således på observerbare utfall i myndighetenes åpenhetspraksis ved slutten av den toårige implementeringsperioden.

Grunnet rapportens tidsramme og metodologiske utfordringer kan ikke rapporten som helhet eller hver enkelt variabel fullt ut vurdere effekten av hvert enkelt tiltak.

GENERELL OVERSIKT OVER FORPLIKTELSER

Som en del av OGP kreves det at deltakerlandene inngår forpliktelser innenfor en toårig handlingsplan. Sluttrapportene inkluderer en tilleggsvurdering; 'Åpnet tiltakene myndighetenes praksis?'

Tabellene nedenfor oppsummerer fullføringsgrad ved implementeringsperiodens slutt, og fremgang i forhold til dette målet. For forpliktelser som allerede var innfridd ved halvveisvurderingen vil denne rapporten gi en oppsummering av funnene i framdriftsrapporten og vurdere om tiltakene som ble implementert i praksis resulterte i mer åpenhet. For ytterligere informasjon om allerede innfridde forpliktelser, se Norges IRMs midtveisrapport.

De 25 forpliktelsene i Norges andre nasjonale handlingsplan vektlegger et bredt spekter av aktører og tema, inklusive korrupsjon, internasjonal koordinering av initiativ for økonomisk åpenhet, arkivering, og digitale løsninger for informasjonstilgjengelighet. Tiltakene er listet og individuelt vurdert nedenfor. En 26. forpliktelse, som ble lagt til en tidlig utkast av handlingsplanen var ikke inkludert i den endelige versjonen og er ikke evaluert.

Tabell 3: Oversikt: vurdering av fremgang pr. forpliktelse

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
															VED IMPLEMEN-TERINGS-TERINGSPERI-ODENS SLUTT						
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
1. Offentlig gjennomgang og offentlig konsultasjon		X			X	X		X		X				X			X			X	
2. En bedre oversikt over komitéer, styrer og råd		X			X					X			Umulig å si					X			
3. Forenkle ("Enkelt og greit")	X				Uklart				X				Umulig å si						X		
4. Elektroniske offentlige arkiv		X			X					X							X		X		
5. Gjenbruk av informasjon fra offentlig sektor		X			X			X		X					X			X			
6. Tilgang til helserelaterte opplysninger				X	X			X		X					X				X		
7. Fornyelse av regjeringens nettside			X			X		X		X							X		X		
8. Interaksjon med NGO-er			X			X				X					X				X		
9. Forenkling og digital administrasjon av ordninger for NGOer			X		X					X					X			X			

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMEN- TERINGSPERI- ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
10. Digital dokumentasjon		X			X					X				X				X			
11. Norsk innbyggerundersøkelse				X	X				X						X				X		
12. Varsling			X				X			X								X			
13. Styrket informasjonsutveksling		X			Uklart					X				X				X			
14. Offentlige instansers åpenhet		X			X				X					X				X			
15. e-styresett med sluttbrukerfokus			X		X				X						X			X			
16. Enkelt juridisk språk		X			X					X							X			X	
17. Norsk tilskuddsportal				X	X				X								X			X	
18. Økonomisk åpenhet		X			X		X			X			Trukket tilbake					X			
19. Regler for perioden etter fratredelse	X						X		X								X			X	

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSER	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMEN- TERINGSPERI- ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
20. Senter for integritet i forsvarssektoren	X						X		X						X			X			
21. Modernisere offentlig forvaltning	X				Uklart				X				Umulig å si					X			
													Umulig å si								
22. Åpenhet i inntektsforvaltning i olje- og gass-sektoren		X					X		X					X					X		
														X							
23. Forvaltningen av Statens Pensjonsfond				X	X				X							X		X			
																X					
24. Åpenhet i anti-korrupsjonstiltak			X		X				X							X			X		
																X					
25. Kommune-sektoren		X			X				X					X					X		
															X						

1 | OFFENTLIG GJENNOMGANG OG OFFENTLIG KONSULTASJON

Forpliktelsestekst:

[...] Det norske systemet for offentlig konsultasjon har to hensikter:

- Å skape det best mulige grunnlaget for å fatte beslutninger i offentlig administrasjon (kvalitetsaspektet)
- Å sikre at påvirkede parter og andre involverte har mulighet til å uttrykke sine meninger (demokratiaspektet)

Den norske konsultasjonsprosessen har to stadier:

1. Forslag fremmes av myndighetsoppnevnte komitéer.
2. Forslagene fra disse komitéene legges fram for offentlig konsultasjon. [...]

Beskrivelse av forpliktelsen

Utkast til nye instruksjoner for offisielle studier og rapporter må skrives. Hensikten er å forbedre grunnlaget for beslutninger i offentlig administrasjon og forvaltning. Mer effektiv bruk av ny teknologi er et av de tilgjengelige midlene for å oppnå sterkere deltakelse og engasjement fra involverte parter og offentligheten for øvrig.

Viktigste kriterium for effekt

Utkast til nye instruksjoner for offisielle studier og rapporter må skrives.

Ansvarlig institusjon: Departementet for offentlig administrasjon, reformer og kirkesaker

Støtteinstitusjoner: Justisdepartementet; Kulturdepartementet

Startdato: Uklar Sluttdato: Uklar

Redaksjonell note: Av formateringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlja>

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLER- TERINGSPE- RIODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
		X			X	X		X		X				X		X			X		

POLICY-HENSIKT

Norske myndigheter har vektlagt at åpenhet og offentlig konsultasjon er sentrale aspekter ved den norske styresettsmodellen. Dette synliggjøres av et stort antall policy-mekanismer, på tvers av ulike norske institusjoner og policy-prosesser. Denne forpliktelsen dreier seg om forbedringer av 'Instruks om utredning av statlige tiltak'. Dette er retningslinjer for hvordan myndighetsansatte skal vurdere potensielle virkninger av nye politiske tiltak.

Denne instruksen ble først etablert i år 2000¹. Hensikten med revisjonene som er under vurdering er å forbedre standardene for fakta-baserte policy-beslutninger.² Instruksen favner vidt, og angår alle initiativ fra offentlige instanser med allmenn effekt. Instruksen omfatter dessuten minimumsinstrukser for offentlig konsultasjon og sosioøkonomisk effektanalyse. Ansvar for å forvalte utredningsinstruksen er lagt til Finansdepartementet, som har delegert det operative forvaltningsansvaret til [Direktoratet for økonomistyring \(DFØ\)](#)³

STATUS

Midtveis: Begrenset

'Instruks om utredning av statlige tiltak' er gjennomgått. Omfattende interne konsultasjoner, spesielt i Kulturdepartementet og Justisdepartementet, førte til at arbeidet gikk langsomt. Ingen utkast var tilgjengelige for gjennomgang av IRM-rapportøren. I intervjuer med myndighetenes 'focal points,' kunne den samme rapportøren ikke finne noen bruk av teknologi. Gjennomgangen prioriterer dette, og forpliktelsen spesifiserer ytterligere.

Ved implementeringsperiodens slutt: Ferdigstilt

En ny 'Instruks om utredning av statlige tiltak' ble offentliggjort i februar 2016⁴. Instruksen gjelder alle administrative instanser, også på kommunalt nivå. De nye retningslinjene inkluderer vektlegging av tidlig engasjement og offentlige konsultasjoner med påvirkede lokalsamfunn og innbyggere. De inneholder imidlertid ingen referanser til teknologi, slik forpliktelsen spesifiserer. Samtidig har man oppnådd betydelig fremgang på nasjonalt nivå og regjeringens nettside (<http://regjering.no>) er blitt "modernisert" slik at den nå inkluderer (mulighet for) elektroniske høringer og (mulighet for) å arkivere og sentralisere materiale produsert av alle departementene i ett felles nettsted.⁵

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Marginalt forbedret

Folkelig deltakelse: Uendret

Den nye instruksens brede nedslagsfelt, den gjelder alle beslutninger foretatt av alle myndighetsenheter, vil være et betydelig skritt i retning av folkelig deltakelse gitt at flere myndighetsenheter foretar slike konsultasjoner. Innlemmingen av strenge minimumskrav for offentlige konsultasjoner og risikovurderinger før implementering av nye politiske vedtak er et positivt skritt. Generelt tror IRM-rapportøren det er sannsynlig at den nye instruksen vil øke muligheten for folkelig deltakelse i utformingen av offentlig forvaltning. Det faktiske utkommet i utforming av offentlig forvaltning vil imidlertid bli bestemt fra sak til sak. I og med at Direktoratet for økonomistyring tilbyr en rekke kurs og også besvarer ulike offentlige instansers spørsmål om hvordan man iverksetter retningslinjene, antar IRM-rapportøren at instruksene allerede er i bruk.⁶ Ettersom instruksene ikke følges av noen rapporteringsplikt finnes det ingen informasjon om hvordan denne iverksettes. Ansvar for å samle informasjon om relevante erfaringer er heller ikke blitt gitt til noe myndighetsorgan.

I lys av dette er IRM-rapportøren ute av stand til å vurdere hvorvidt og hvordan instruksene er iverksatt og videre om de har hatt noen virkning på tilgang til informasjon og folkelig deltakelse. Hvordan retningslinjene er iverksatt og fulgt opp vil derfor bero på politiske og kontekstuelle faktorer, og variere fra sak til sak.

Videre er det positivt at elektroniske konsultasjoner er blitt en mulighet på regjeringens nettside. Representanter fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) som ble intervjuet til denne rapporten bemerket at i og med at elektroniske konsultasjoner ligger åpent tilgjengelige på internett heller enn å bli sendt til en lukket liste av kjente aktører, er de også, i prinsippet, mer inkluderende enn formelle konsultasjonsmøter.⁷ Sentraliseringen av dokumentasjon av konsultasjonene, inklusive dokumentasjon av innspill til tidligere konsultasjoner (helt tilbake til 1997),⁸ er også et viktig skritt i retning av forbedret tilgang til informasjon gjennom bruk av teknologi. Myndighetsrepresentanter bemerker at disse endringene på grunnleggende vis er knyttet til denne forpliktelsen⁹. I og med at disse endringene førte til at informasjon ble lettere tilgjengelig for folk flest, mener IRM-rapportøren at de også har hatt marginalt forbedrende effekt med hensyn til å gjøre myndighetenes praksis mer åpen.

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGPs nettside.¹⁰

¹ "Instructions for Official Studies and Reports," Kommunal- og Moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, <https://www.regjeringen.no/en/dokumenter/instructions-for-official-studies-2/id419236/>.

² "Utredningsinstruksen," Kommunal- og Moderniseringsdepartementet, sist oppdatert 2. februar 2016, konsultert 4 september 2016, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/instruks-om-utredning-av-statlige-tiltak-utredningsinstruksen/id2476518/>.

³ Ibid.

⁴ Ibid.

⁵ "Oversyn over høyringssaker," Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon, konsultert 4 september 2016, <https://www.regjeringen.no/no/dokument/hoyringar/oversyn-over-hoy-ringssaker/id546535/>.

⁶ "Utredningsinstruksen," Direktoratet for økonomistyring, konsultert 29. oktober 2016, <https://dfo.no/fagomrader/utredningsinstruksen/>.

⁷ Tom Arne Nygaard and Terie Drystad, intervju av Christopher Wilson, ansikt-til-ansikt intervju i Kommunal- og Moderniseringsdepartementet, 30. september 2016.

⁸ Ibid.

⁹ Ibid.

¹⁰ "Norges tredje handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal og Moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

2 | EN BEDRE OVERSIKT OVER KOMITÉER, STYRER OG RÅD – ØKT OFFENTLIG TILGANG TIL INFORMASJON OG BEDRE MULIGHETER FOR YTTERLIGERE BRUK

Forpliktelsestekst:

Fornyings-, Administrasjons- og Kirkedepartementet (som ikke finnes lenger, oversetterens anmerkning) hadde ansvar for å føre en oversikt over sentrale myndighetskomitéer, styre og råd. Oversikten er tilgjengelig i en database man har tilgang til fra regjeringens nettside regjeringen.no. Databasen inneholder informasjon fra de ulike departementene. Den har ingen mulighet for avanserte søk.

Beskrivelse av forpliktelsen

Sørge for at oversikten over komitéer styre og råd blir lettere å bruke for folk flest, for offentlig administrasjon, og for forskningsinstitusjoner.

Viktigste kriterium for effekt

Å gjøre informasjonen tilgjengelig i form av søkbare filer.

Tiltak

I samarbeid med Fornyings-, Administrasjons- og Kirkedepartementet (Government Administration Services), Norsk Senter for Forskningsdata (NSD) og Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) vil utvikle prinsipper for tekniske løsninger.

Ansvarlig institusjon: Fornyings-, Administrasjons- og Kirkedepartementet

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: Uklar Sluttdato: 1. juli 2014

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMEN- TERINGSPERI- ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
		X			X					X			Umulig å si					X			
														X							

POLICY-HENSIKT

Pr. i dag finnes det ingen sentralisert kilde til informasjon om hvem som deltar i kommunale myndigheters styrer og komitéer. Forpliktelsen forsøker å forbedre funksjonaliteten på regjeringens nettside regjeringen.no, som driftes av Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi). Hensikten med dette er å forenkle tilgang til informasjon om medlemskap i styrer og offentlige komitéer på kommunenivå. En prototyp-nettside er utviklet, basert på anbefalinger fra en uavhengig konsulent, men det er uklart hvorvidt noen formelle 'prinsipper' er blitt lagt til grunn i denne prosessen.

STATUS

Midtveis: Umulig å si ut fra myndighetenes og sivilsamfunnets respons

Kommunal- og Moderniseringsdepartementet (KMD) melder at arbeidet med denne forpliktelsen begynte med en forberedelsesfase. Det er ikke klart hvilke aktiviteter dette arbeidet omfattet. IRM-rapportøren var heller ikke i stand til å fremskaffe noe ekstra informasjon eller få et intervju med kontaktpunktet for denne forpliktelsen.

Ved implementeringsperiodens slutt: Begrenset

Konsultentselskapet Northern Beat ble kontaktet for å lage en arbeidsplan for å forbedre nettsidens funksjonalitet og lage en nettsideprototyp. Begge disse ble levert i 2015. IRM-rapportøren har fått tilgang til arbeidsplanen, men denne er ikke offentlig tilgjengelig. I følge IRM-rapportøren gjennomgang av arbeidsplanen er denne tydelig formet av journalisters og forskeres behov for tilgang til relevant informasjon. I følge de intervjuede KMD 'focal point-ene' er dette initiativet drevet fram av intern misnøye blant myndighetsansatte, med deres evne til å gå inn i informasjon om lokale styrer og råd. Behovet for en bedre oversikt ble uttrykt internt i KMD. Det samme behovet ble ikke fremmet eller forlangt av noen forretnings- eller sivilsamfunnsgruppe.¹

KMDs kontaktpunkt stadfestet videre at rapporten ble ønsket velkommen av Departementenes Sikkerhets- og Serviceorganisasjon (DSS), som først ba om den og som er ansvarlig for gjennomføringen av endringene på nettsiden. Kontrakten for denne gjennomføringen var ifølge kontaktpunktene i KMD ute på anbud akkurat da intervjuene med dem fant sted.² IRM-rapportøren forstår at arbeidsplanen vil inkludere 'prinsipper' slik disse er beskrevet i aktivitetsbeskrivelsen i selve forpliktelsen. Men siden informasjonen foreløpig ikke er allment tilgjengelig, var rapportørens vurdering at fremdriften på denne forpliktelsen har vært begrenset.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Uendret

Det å øke tilgjengeligheten til informasjon om enkeltmenneskers deltakelse i myndighetsoppnevnte komitéer, styrer og råd er et positivt skritt i retning av økt åpenhet. Nettsiden er imidlertid ikke bygget opp ennå, og IRM-rapportøren kan derfor ikke gi en endelig vurdering av om og hvordan den vil endre myndighetenes praksis.

Noen sivilsamfunnsaktører har bemerket den potensielle verdien av dette registeret i sporing av politisk innflytelse og økonomiske relasjoner i det lokale styresettet i Norge.³ I tillegg kommenterte Norsk Presseforbund at selv om dette initiativet samler eksisterende informasjon i ett sentralt elektronisk og offentlig tilgjengelig arkiv, så er det fortsatt slik at å oppgi denne type informasjon og registrere deltakelse i mange kommunale styrer og komitéer er frivillig.⁴

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGP's nettside.⁵

¹ Tom Arne Nygaard og Terje Drystad, ansikt-til-ansikt-intervju av Christopher Wilson, Kommunal- og Moderniseringsdepartementet, 30. september 2016.

² Ibid.

³ Informasjonsmøte om den andre nasjonale handlingsplanen (13. juni 2013), intervjuer med Transparency International Norge (18. mars 2015) og Norsk Presseforbund (1. september 2016), notater lagret hos intervjueren.

⁴ Nils Øy (Spesialrådgiver, Norsk Presseforbund), ansikt-til-ansikt-intervju av Christopher Wilson, hos Norsk Presseforbund, 1. september 2016.

⁵ "Norges tredje handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal og Moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

3 | FORENKLE ("ENKELT OG GREIT")

Forpliktelsestekst:

Regjeringens Forenkle-prosjekt ble initiert av Norges statsminister i februar 2013. [...]

Prosjektets hovedmål var, i samarbeid med sivilsamfunnet å identifisere områder eller saker der myndighetene kan forenkle innbyggernes hverdagsliv. I dette arbeidet tok myndighetene flere metoder i bruk:

- Dialog mellom Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) og sivilsamfunnsorganisasjoner (NGO-er)
- Konsultasjon mellom statsministeren og representanter fra sivilsamfunnet
- Dialog mellom enkelte ministre og Statsministerens kontor
- En elektronisk postkasse på internett der innbyggere kunne komme med forslag og kommentarer

Disse prosessene resulterte i mer enn 300 forslag fra innbyggere, NGO-er og offentlig ansatte. 'Forenkle'-dokumentet (som kom ut av prosessen, oversetterens anm.) har 45 forpliktelser og ulike departement er identifisert som ansvarlige for hver av dem.

Beskrivelse av forpliktelser

'Forenkle' ble utarbeidet av den forrige regjeringen. Den nåværende regjeringen vil vurdere dokumentet i sammenheng med sine tiltak for å modernisere offentlig sektor.

Ansvarlig institusjon: Fornyings-, Administrasjons- og Kirkedepartementet

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: Løpende

Sluttdato: Pågår

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMEN- TERINGSPERI- ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
	X				Uklar				X				Umulig å si						X		

POLICY-HENSIKT

Responser på regjeringens nasjonale undersøkelse om innbyggertilfredshet i 2010 indikerte at det var en viss misnøye med kvaliteten i digitaliserte tjenester og byråkratiske prosesser.¹ Dette var foranledningen til 'Forenkle'-prosjektet i 2013.² Ved å forplikte norske myndigheter til å vurdere en rapport produsert av Fornyings-, Administrasjons- og Kirkedepartementet, retter denne forpliktelsen søkelyset mot relaterte policy-prosesser. Rapporten presenterer anbefalinger om at konsultasjoner skal avgjøre hvordan tilgangen til offentlige tjenester skal forenkles.³ I dialog med befolkningen ledet den forrige regjeringen produksjonen av denne rapporten gjennom bruk av en blogg der innbyggere kunne komme med forslag.⁴ Denne bloggen er ikke lenger tilgjengelig, men myndighetene rapporterer at over 200 forslag kom inn fra innbyggerne.⁵ Disse forslagene utgjorde grunnlaget for den følgende rapporten (der det ble bemerket at over 300 forslag ble mottatt), med forslag som for eksempel at sosiale medier kunne tas i bruk i kommunikasjonen med mottakere av sosiale støtteordninger og at det burde utvikles infrastruktur til å motta GPS-informasjon og bilder fra innringere til nødtelefon-tjenestene.⁶ Selv om 'Forenkle'-prosjektet ble avsluttet i forbindelse med regjeringsskiftet i 2013, bemerker Kommunal- og Moderniseringsdepartementet (KMD) at den sittende regjeringen har initiert mange prosjekter med tilsvarende hensikter. Disse er omfattet i regjeringens prioriteringsområde "En enklere hverdag for folk flest", som legger vekt på å forenkle byråkratiske prosesser, regelverk og beskatning.⁷

STATUS

Midtveis: Umulig å si ut fra myndighetenes og sivilsamfunnets svar

'Forenkle'-rapporten inneholdt anbefalinger fra den forrige regjeringen om å forenkle byråkratiets samhandling med innbyggerne. IRM-rapportøren fant ingen spor etter formelle prosesser der rapporten var blitt tatt i betraktning.

Ved implementeringsperiodens slutt: Ferdigstilt

KMD rapporterer at "En enklere hverdag for folk flest" omfatter en rekke tiltak som bidrar til å oppfylle denne forpliktelsen, som for eksempel 'tidstyv'-prosjektet, som i følge KMD har identifisert over 8000 aktiviteter og prosesser som 'stjeler tid' og bidrar til ineffektivitet i byråkratiske prosesser.⁸

IRM-rapportøren har ikke kunnet se hvordan nåværende regjering har tatt den forrige regjeringens 'Forenkle'-rapport med i betraktningen i utviklingen av sin egen tilnærming 'En enklere hverdag for folk flest'. Denne sluttrapporten antar likevel at 'Forenkle'-rapporten er blitt vurdert og i det minste må sies å ha bidratt til sammenfallet i policy-hensikter mellom de to regjeringenes prosjekter. Forpliktelsen vurderes derfor som ferdigstilt.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Marginalt forbedret

Denne forpliktelsen er knyttet til en rekke policy-initiativ av umiddelbar relevans for OGP-prosessen. Enkelte av disse kan ha marginale konsekvenser med hensyn til å forbedre tilgangen til bestemte typer informasjon. For eksempel har 'tidstyv'-initiativet resultert i at det er blitt opprettet en database der offentlige instanser legger ut informasjon om prosesser de har identifisert som 'tidstyver' og om hvilke tiltak de har iverksatt for å redusere følgene av disse 'tidstyvne' for folk flest.⁹

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGPs nettside.¹⁰

¹ Innbyggerundersøkelsen,' Kommunal- og Moderniseringsdepartementet, oppdatert 14. januar 2010, konsultert 14. september 2016. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/innbyggerundersokelsen/id591513/>.

² "Enkelt og Greit," Statsministerens kontor (2013), konsultert 4 september 2016, <http://bit.ly/1LYdm92>.

³ Ibid.

⁴ Beskrevet i "Regjeringen vil gjøre hverdagen enklere for deg og meg," Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, konsultert 9. september 2016, <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/enkler-hverdag/id731194/>.

⁵ "Enkelt og greit - 200 forenklingsforslag fra innbyggerne," Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, konsultert 9. september 2016, <https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/stoltenberg-ii/fad/lyd-og-bilde/2013/enkelt-og-greit---200-forenklingsforslag/id717889/>.

⁶ "Enkelt og greit - 200 forenklingsforslag fra innbyggerne" Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, konsultert 9. september 2016, <https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/stoltenberg-ii/fad/lyd-og-bilde/2013/enkelt-og-greit---200-forenklingsforslag/id717889/>.

⁷ "En enklere hverdag for folk flest," Statsministerens kontor, konsultert 4. september 2016, <https://www.regjeringen.no/no/om-regjeringa/solberg/Regjeringens-satsingsomrader/Regjeringens-satsingsomrader/enklere-hverdag/id2397849/>.

⁸ "Tidstyver i forvaltningen," Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi), konsultert 13. september 2016, <https://www.difi.no/fagomrader-og-tjenester/tidstyver/>.

⁹ Ibid.

¹⁰ "Norges tredje handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og Moderniseringsdepartementet, konsultert 4 september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

4 | ELEKTRONISKE OFFENTLIGE ARKIV - (OFFENTLIG ELEKTRONISK POSTJOURNAL)

Forpliktelsestekst:

[...]

Den offentlige elektroniske postjournalen (OEP) er et samhandlingsverktøy som sentrale myndighetsenheter bruker til å publisere sine offentlige dokumenter og journaler på nett. Slik offentlig informasjon er lagret i én søkbar database. Brukere kan søke i denne basen for å finne relevante saksdokumenter for deres interessefelt. Når de relevante saksdokumentene er funnet, kan brukere be om å få innsyn i disse. Forespørselene sendes videre fra OEP til den/de offentlige instansene som har ansvar for saksdokumentene og de offentlige journalene i saken. Så håndterer instansene selv forespørselene som er blitt sent dem via OEP, og besvarer disse direkte til den/de som har henvendt seg. [...]

Beskrivelse av forpliktelsen

OEPS programvare er utviklet med utgangspunkt i såkalt 'open source code' (åpen kildekode, oversetterens anm.), i all hovedsak basert på gratis programvare. Den er derfor tilgjengelig for andre nivåer i det offentlige, og også for offentlige og private institusjoner for gratis gjenbruk, uten restriksjoner. Løsningen er ment å være tilgjengelig for alle slags brukergrupper. Den er utviklet i henhold til universelle design-prinsipper og nettutviklingsstandards.

Viktigste kriterium for effekt

På forespørsel vil Norge dele sine OEP-erfaringer og kildekode / programvaren med andre land.

Ansvarlig institusjon: Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi)

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: Løpende Sluttdato: Pågår

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlja>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLENTERINGS- PERIODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
		X			X					X						X		X			
																X					

POLICY-HENSIKT

Offentlig elektronisk postjournal (OEP) er en mekanisme der all offentlig kommunikasjon og alle offentlige journaler og dokumenter arkiveres og gjøres tilgjengelig for innbyggerne.¹ Den uttalte hensikten med denne mekanismen er å fremme åpenhet og demokratiske prinsipper i norsk styresett. I så måte utgjør OEP sammen med Offentlighetsloven et sentralt element i det norske juridiske og administrative rammeverket for tilgang til informasjon.² Alle myndighetsinstanser som fører elektroniske journaler er pålagt å ta del i mekanismen. I øyeblikket er 122 instanser tilsluttet.³ Hensikten med denne forpliktelsen er å dele norske erfaringer i å utvikle og iverksette OEP med andre (sammenliknbare) land.

STATUS

Midtveis: Ferdigstilt

Denne forpliktelsen var ferdigstilt midtveis i implementeringsperioden og omfattet deltakelse i nasjonale og internasjonale konferanser for å dele Norges erfaringer med OEP. Slik deltakelse omfattet:

- 'Parliaments in the Open Government Era' (UiO/University Paris, Sorbonne)
- 'Informasjonsforvaltning 2014,' Foreningen for arkiv og informasjonsforvaltning (Sverige)
- 'Tools for Improving Efficiency and Performance in the Public Sector' (Tyskland)
- 'LAPSI 2.0' (The European Thematic Network on Legal Aspects of Public Sector Information).

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Uendret

Selv om OEP ikke er allment kjent, beskriver journalister og sivilsamfunnsaktører som kjenner mekanismen OEP som funksjonell, brukervennlig og viktig for tilgang til informasjon. Til tross for dette er IRM-rapportøren av den oppfatning at denne forpliktelsen ble utviklet og iverksatt i sammenheng med delingen av OEP-erfaringer internasjonalt. Dette har ingen klar virkning på myndighetenes åpenhet eller tilgang til informasjon i Norge. Sivilsamfunnsrepresentanter har foreslått to tiltak som kan bidra til å styrke OEP: 1) klarere definisjoner og strengere sanksjoner når det gjelder hvilke typer informasjon som må lagres offentlig tilgjengelige journaler, og 2) en oversikt over arkivene der det fremgår hvilke typer informasjon som er tilgjengelig.⁴

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er videreført i Norges tredje nasjonale handlingsplan, under følgende forpliktelses-overskrift: "Uvikle en ny systemløsning for OEP med sikte på å øke OEPs sikkerhet, effektivisere arbeidsprosesser i offentlig administrasjon, og effektivisere arbeidet for økt åpenhet: En ny løsning med bedre kapasitet til å håndtere større mengder informasjon og med ny teknisk løsning som vil tilby utvidete søkemuligheter og en bedre brukeropplevelse."

Handlingsplanen er tilgjengelig på OGP's nettside.⁵

¹ "Om OEP," Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi), konsultert 4. september 2016, <https://www.oep.no/content/om-oep>.

² Ibid.

³ Ibid.

⁴ Nils Øy og Siri Gedde-Dahl, ansikt-til-ansikt-intervju av Christopher Wilson, Norsk Presseforbund, 1. September 2016. Guro Slettemark, ansikt-til-ansikt-intervju av Christopher Wilson, hos International Law and Policy Institute, i mars, samt 16. september 2016.

⁵ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og Moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

5 | GJENBRUK AV INFORMASJON I OFFENTLIG SEKTOR

Forpliktelsestekst:

[...]

Beskrivelse av forpliktelsen

1. Alle statlige virksomheter er forpliktet til å gjøre offentlig informasjon tilgjengelig slik at den kan brukes av andre. Dette vil si at slik informasjon skal offentliggjøres elektronisk, i et brukervennlig format.
2. Regjeringen har nylig offentliggjort en anbudsutlysning for en saksbasert, sosioøkonomisk analyse av tilgjengeligheten av offentlige geospasiale data i Norge. Hensikten med denne analysen er å finne alternative måter å legge til rette for offentliggjøring av slik informasjon, sammenliknet med hvordan dette gjøres i dag. Analysen skal avgjøre hvilket alternativ som totalt sett gir den beste økonomiske løsningen. Studien skulle vært klar ved utgangen av andre kvartal 2014.

Ansvarelig institusjon: Fornyings-, Administrasjons- og Kirkedepartementet

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: Løpende Sluttdato: Pågår (Offentliggjøring av analysen juli 2014)

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlja>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMEN- TERINGSPERI- ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
Totalt sett		X			X			X		X					X			X			
1. Elektronisk tilgjengelig informasjon		X			X					X					X			X			
2. Analyse av informasjonens tilgjengelighet		X			X			X		X						X		X			

POLICY-HENSIKT

I følge norske myndigheters egenvurdering av implementeringen av handlingsplanen, er første del av denne forpliktelsen å øke tilgjengeligheten til offentlig informasjon fra flere sektorer, for på den måten å effektivisere offentlig administrasjon, legge til rette for innovasjon, og forbedre offentlig ansvarlighet. I følge den samme egenvurderingen er hensikten med den andre delen av forpliktelsen, som altså dreier seg om å gjennomføre en ekstern analyse av alternative måter å offentliggjøre geospasiale data på, å forstå den sosioøkonomiske gevinsten man kan oppnå ved å sikre kostnadsfri og åpen tilgang til slik informasjon. Denne målsettingen baserer seg på antakelsen om at geospasiale data ofte gjenbrukes av tredjeparts søknadsutviklere og serviceytere. Resultatene av analysen vil antakelig gi støtte til Kommunal- og Moderniseringsdepartementets (KMD) ønske om gratis e-publisering av geospasiale data.

STATUS

Midtveis: Betydelig

Hva angår det første delmålet, så holdt norske myndigheter en høring om implementeringen av 'the European Commission Directive on the Re-use of Public Sector Data' og gikk i den forbindelse gjennom innsendte forslag. Norske myndigheter hadde også tatt initiativ til en evaluering av Norsk lisens for offentlige data (NLOD). I arbeidet med å ferdigstille det andre delmålet, ble analysen av tilgjengeligheten av offentlige geospasiale data mottatt og vurdert.

Ved implementeringsperiodens slutt: Betydelig

Forpliktelsens første delmål ("Alle statlige virksomheter er forpliktet til å gjøre offentlig informasjon tilgjengelig") er vanskelig å vurdere så lenge verken 'statlige virksomheter,' 'data/informasjon,' eller 'offentliggjøre' er definert. En betydelig økning i mengden informasjon som offentliggjøres om/fra offentlig sektor over åpne lisenser har funnet sted de siste årene (den nasjonale portalen for åpent tilgjengelig informasjon inneholder datasett fra 82 offentlige instanser¹). Til tross for dette finnes det ikke noe direktiv som forplikter alle offentlige aktører til å gjøre all informasjon tilgjengelig, slik denne forpliktelsen impliserer. Forpliktelsens andre komponent (å få foretatt en kartleggingsstudie / analyse) er ferdigstilt. En rapport som legger fram de økonomiske fordelene ved gratis tilgang til geodata (som kart) er tilgjengelig på regjeringens nettside.²

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Uendret

Tiltakene som ble gjennomført under denne forpliktelsens to komponenter/delmål har ikke forbedret kvaliteten på eller mengden av informasjon som myndighetene har gjort offentlig tilgjengelig. IRM-rapportøren har heller ikke funnet betydelige endringer i Norges regelverk for offentlige instansers data-produksjon. Lovendringer som vil forplikte offentlige myndighetsinstanser til å offentliggjøre informasjon vil eventuelt bli innført gjennom kommende endringer av Offentlighetsloven (se forpliktelse nr. 15). Det er verdt å merke seg at rådende institusjonskultur (i instanser der de foreslåtte endringene er mest aktuelle, oversetterens anm.) er mot innføring av en slik mekanisme/forpliktelse, og kontaktpunktet for forpliktelsen beskrev en Stortingsdebatt der mange departementsrepresentanter uttrykte bekymring for at en slik mekanisme ville pålegge offentlige instanser store arbeidsbyrder. I juni 2016 kritiserte Sivilombudsmannen norske kommunale myndigheter for å nekte å offentliggjøre informasjon fra offentlig sektor i 'spreadsheet'-format, med den begrunnelse (fra kommunale myndigheters side, oversetterens anm.) at informasjonen kunne bli manipulert.³ Slike reaksjoner indikerer at vil institusjonskulturen i mange offentlige virksomheter forbli et betydelig hinder mot å oppnå denne forpliktelsens første komponent/delmål så lenge offentliggjøring av informasjon ikke er pålagt ved lov. Hva angår den andre komponenten /det andre delmålet, fant IRM-rapportøren ingen endringer i hvordan geodata ble publisert, til tross for at den uavhengige analysen altså så for seg at dette kom til å skje.

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGPs nettside.⁴

¹ "Data.norge.no," Direktoratet for forvaltning og IKT, konsultert 13. september 2016, <http://data.norge.no/organisasjoner>.

² "Gratis kartdata lønner seg," Kommunal- og Moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/Gratis-kartdata-lonner-seg/id754369/>.

³ "Fylkesmannens saksbehandlingstid ved behandling av klage i innsynssak," Sivilombudsmannen (1. juli 2016), konsultert 12 september 2016, <https://www.sivilombudsmannen.no/uttalelser/fylkesmannens-saksbehandlingstid-ved-behandling-av-klage-i-innsynssak-article4429-114.html>.

⁴ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og Moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

6 | TILGANG TIL HELSERELATERTE OPPLYSNINGER

Forpliktelsestekst:

Et viktig mål i helsepolitikken er å sikre den enkeltes mulighet til å ta del i prosesser og beslutninger vedrørende deres egen helse. Enkle og sikre digitale tjenester skal gjøre kontakten med helse- og omsorgsvesenet enklere og bidra til innbyggernes opplevelse av at disse tjenestene er tilgjengelige og fullstendige.

Innbyggere skal ha sikker og enkel elektronisk tilgang til sine egne helseopplysninger, selvbetjeningsløsninger og elektronisk dialog med helsepersonell. [...]

Disse tjenestene skal være tilgjengelige for innbyggerne på den nasjonale helseportalen, helsenorge.no. Gjennom 'Min helse' på internett skal pasienter og brukere ha tilgang til sine egne helseopplysninger.

Det skal også være mulig for innbyggere å føre elektronisk dialog med helsepersonell i sikre kanaler.

Selvbetjeningsløsninger for å inngå avtaler og fornye resepter elektronisk og føre dialogen med helsepersonell elektronisk vil også bli tilbudt. Innbyggere skal ha adgang til informasjon om tilgjengelige tjenester og behandlingskvalitet. Denne informasjonen vil bli tilgjengelig på helsenorge.no og hjelper brukere/pasienter i å finne helse- og omsorgstjenester som passer deres behov. For å støtte utviklingen av brukertilpassede, internet-baserte helsetjenester og apper som offentlig sektor ikke vil greie å utvikle alene, skal offentlige, ikke-personlige opplysninger fra helsesektoren gjøres tilgjengelig på helsenorge.no

Viktigste kriterium for effekt

Tjenester er tilgjengelige på helsenorge.no. I arbeidet med å etablere digitale tjenester for innbyggerne er elektronisk identifikasjon (eID) med høy sikkerhet en viktig komponent.

Tiltak

Tjenester må etableres og forbedres ytterligere på helseportalen helsenorge.no. Samarbeid mellom Helsedirektoratet, som eier av helsenorge.no, og helsetjenesteytneres organisasjoner er nødvendig for å kunne tilby tilgang til pasienters egne journaler og annen dokumentasjon på deres hele helse- og sykdomsbilde.

Ansvarlig institusjon: Helse- og omsorgsdepartementet

Støtteinstitusjoner: Helsedirektoratet

Startdato: 1. januar 2013 Sluttdato: 31. desember 2014

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

¹ Intervju su NVO tarybos nariu Martinu Žaltausku, 2016-09-01.

² Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija, „Roadmap for the Accession of Lithuania to the OECD Convention“, 2015-07-13: <http://bit.ly/1nTlI87>

³ NPM tarpinė ataskaita: <http://www.opengovpartnership.org/country/lithuania/irm>

⁴ Intervju su NVO tarybos nariu Martinu Žaltausku, 2016-09-01.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
				X	X			X		X					X						
															X				X		

POLICY-HENSIKT

Aktivitetene tilknyttet denne forpliktelsen er del av et bredere arbeid med å gjennomføre reformer i den norske helse- og omsorgspolitikken og implementeringen av denne. Disse reformene søker å redusere ventetiden før man får tilgang til helsetjenester og på å forbedre kvaliteten i disse tjenestene. Reformene er knyttet til Høyres politiske plattform,¹ men forholder seg ikke direkte til noen av de spesifikke politiske utfordringene som IRM-rapportøren fant at sivilsamfunnet eller norske medier har tatt opp.

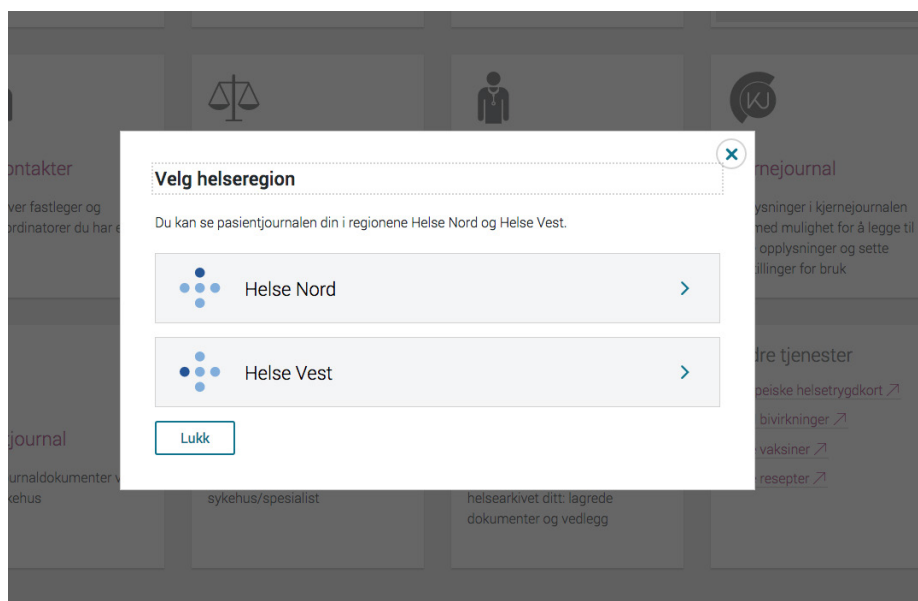
STATUS

Midtveis: Betydelig

Helse- og omsorgsdepartementet iverksatte en rekke tiltak for å ferdigstille denne forpliktelsen, deriblant brukertilgang til elektroniske resepter og personlige helseopplysninger på nett. IRM-rapportøren var imidlertid ikke i stand til å finne ut om noen løsning på behovet for elektronisk identifikasjon (eID) ble lansert.

Ved implementeringsperiodens slutt: Betydelig

I følge Helse- og omsorgsdepartementets kontaktpunkt for denne forpliktelsen,² var det i 2015 betydelig fremgang i alle forpliktelsens delmål. Blant tiltakene som ble iverksatt var pilotprosjekt på digitale dialoger med allmennpraktiserende helsetilbydere i fire helseregioner, på elektronisk resepthåndtering, og på å gi tilgang til pasientjournaler i tre eller fire helseregioner. IRM-rapportørens undersøkelser når det gjelder personifiserte tjenester (for eksempel tilgang til journaler og kommunikasjon med profesjonelt helsepersonell) på helseportalen indikerte imidlertid at disse tjenestene bare var tilgjengelige i to av de fire regionene, som vist på skjermbildet nedenfor.³



Aggregert og av-personifisert statistikk på nasjonalt nivå er også offentliggjort på den nasjonale helseportalen og gjennom et Application Programming Interface (API), til støtte for utviklingen av brukertilpassede, nettbaserte helsetjenester og apper. IRM-rapportøren klarte ikke å finne ut av om eID-løsningen er lansert til tross for gjentatte henvendelser til forpliktelsens kontaktpunkt.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Marginalt forbedret

Hensikten med denne forpliktelsen er å øke tilgangen til informasjon for vanlige innbyggere og pasienter. Pasientorganisasjoner intervjuet som en del av arbeidet med denne rapporten ga i det store og hele positive tilbakemeldinger på den nasjonale helseportalens funksjonalitet og tilgjengelighet.⁴ I intervjuer med Norsk Pasientforening ble det imidlertid gjentatte ganger bemerket at de knapt har fått tilbakemeldinger fra sine medlemmer/brukere angående helseportalen. Pasientforeningen la til at dette kan skyldes at portalen er lite kjent og brukt.⁵

Advokater for pasienters rettigheter la vekt på at mange av dem som forholder seg til det nasjonale helsesystemet ikke er i stand til å bruke digitale løsninger og ofte føler seg overveldet av informasjonsmengden som nå er tilgjengelig på nett.⁶ Det ble også satt søkelyst på om hvorvidt tilgjengeliggjøringen av sentralisert informasjon på helsenorge.no var høyeste prioritet for transparens og åpenhet i helsesektoren i Norge. En representant for Norsk Pasientforening anslår videre at et stort flertall av pasientene de har kontakt med (omlag 80 %) uttrykker at de føler at de ikke blir sett eller hørt av det nasjonale helsevesenet, og ofte opplever helsevesenet som komplisert og utilgjengelig. En forenkling av språk og prosedyrer i møtet mellom pasient/bruker og helsevesenet ble foreslått som en viktigere prioritet enn tilgjengeliggjøringen av sentralisert informasjon og digital interaksjon for å sikre åpenhet i denne sektoren. Ansatte i Helse- og omsorgsdepartementet besvarte ikke IRM-rapportøren forespørsler om statistikk for bruken av helseportalen.⁷

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGP's nettside.⁸

¹ "Sykehustalen 2015," Helse- og omsorgsdepartementet, 7. januar 2015, <http://bit.ly/1Vt00lb>.

² Bjørn Astad, e-post-korrespondanse med Christopher Wilson, fra mars til september 2016. Lagret hos Wilson.

³ Skjerm bilde tatt 9. september 2016.

⁴ Kjetil Berg Veire, telefonintervju med Christopher Wilson og Tove Hanche-Olsen, også telefonintervju med Christopher Wilson, begge 9. september 2016.

⁵ Ibid.

⁶ Ibid.

⁷ E-post-korrespondanse med Bjørn Astad, Direktør for e-helse, Helse- og omsorgsdepartementet, fra mars til september 2016. Lagret hos Wilson.

⁸ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

7 | FORNYELSE AV REGJERINGENS NETTSIDE (REGJERINGEN.NO – GOVERNMENT.NO)

Forpliktelsestekst:

Regjeringen.no er en fellesportal for alle 17 departementer og Statsministerens kontor. Den nåværende løsningen er seks år gammel. [...].

Departementenes Sikkerhets- og Serviceorganisasjon (DSS), ønsker å:

- forbedre søkemulighetene på regjeringen.no
- gjøre det lettere for brukere å finne relevante dokumenter
- gjøre det lettere for brukere å bevege seg rundt i side og vite nøyaktig hvilke nettsteder de besøker
- lage et mer brukervennlig design.

beskrivelse av forpliktelsen

Hensikten med denne forpliktelsen var å levere forbedringer og videre utvikling av løsningen (nettsiden Regjeringen.no, oversetterens anm.) i løpet av 2013 og 2014. Flere departement deltar i utviklingsarbeidet og brukertesting er et viktig instrument. Endringene må gjøres på en slik måte at de representerer en god støtte i departementenes pågående arbeid, ved å introdusere endringer og restrukturering steg for steg. Departementene må være tett involvert i utviklingsarbeidet, og brukertesting og evaluering vil gjøres kontinuerlig.

Viktigste kriterium for effekt

De første forbedringene må være på plass innen utgangen av 2014.

Ansvarlig institusjon: Departementenes Sikkerhets- og Serviceorganisasjon (DSS)

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: 1. januar 2013

Sluttdato: 31. desember 2014

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
			X			X		X		X						X					
																X			X		

POLICY-HENSIKT

Hensikten med fornyelsen av regjeringens nettside er å forbedre brukervennligheten på regjeringen.no, en felles portal for alle de 17 departementene. I henhold til offisielle regjeringsdokumenter som IRM-rapportøren har gått gjennom ble denne forpliktelsen formulert som en respons på nye kommunikasjonsrutiner blant ulike myndighetsinstanser, utvikling av ny teknologi, krav fra media og nettbrukere, og tilkorkkommenheter i tidligere nettløsninger. Forpliktelsen forsøker også å forbedre innbyggernes tilgang til informasjon om regjeringen og departementenes strategier og virksomhet.

STATUS

Midtveis: Ferdigstilt

Denne forpliktelsen var ferdigstilt midtveis i implementeringsperioden, med et nytt design for nettsiden lansert i desember 2014. For mer informasjon, IRM-ens framdriftsrapport for 2013-2014.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Folkelig deltakelse: Uendret

Tilgang til informasjon: Marginalt forbedret

Forbedringene av nettsiden har økt kvaliteten på informasjonen som er lagt ut. Dette vurderes som en marginal forbedring i tilgangen til informasjon. Disse forbedringene omfatter også sentralisering av informasjon som tidligere var spredt over flere departement samt publisering av informasjon arkivert fra konsultasjoner, som beskrevet under forpliktelse nr. 1. Anvendelsen av brukertesting i utviklingen av den nye nettsiden er relevant for folkelig deltakelse, men IRM-rapportøren vurdering er at dette ikke har hatt nevneverdig betydning for den folkelige deltakelsen.

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGPs nettside.¹

¹ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

8 | ERKLÆRING OM PRINSIPPER FOR SAMHANDLING OG DIALOG MED NGO-ER

Forpliktelsestekst:

NGO-er er uavhengige sivilsamfunnsaktører. Samtidig har Norge lang tradisjon for tett samhandling mellom frivillighetssektoren og offentlige myndigheter på en rekke forskjellige områder. For å fremme større forutsigbarhet og en felles forståelse i samhandlingen og dialogen mellom myndighetene og NGO-ene skal det utvikles en prinsipperklæring. Erklæringen skal omfatte NGO-ers rolle i samfunnet og særegne kjennetegn ved frivillig arbeid. Videre skal erklæringen baseres på de grunnleggende prinsippene som er etablert i Europarådets "Code of Good Practice for Civil Participation in the Decision-Making Process," nedfelt av internasjonale NGO-er.

Beskrivelse av forpliktelsen

Kulturdepartementet har ansvaret for arbeidet med en prinsipperklæring for samhandling og dialog med NGO-ene. Erklæringen vil bli overrakt regjeringen.

Viktigste kriterium for effekt

Arbeid med en prinsipperklæring for samhandlingen og dialogen med frivillige organisasjoner skal påbegynnes.

Ansvarlig institusjon: Kulturdepartementet

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: 1. januar 2013

Sluttdato: 31. desember 2014

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMEN- TERINGSPERI- ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
			X		X				X						X				X		

POLICY-HENSIKT

Norske myndigheter har en veletablert praksis med å engasjere sivilsamfunnet. Dette engasjementet har imidlertid en tendens til å finne sted på tilfeldig og ulikt vis, spesielt om man betrakter det på tvers av ulike instanser og institusjoner. Graden av samhandling varierer også avhengig av hvilke politiske prosesser den dreier

seg om, og preges videre i stor grad av personlige relasjoner. I desember 2013 lanserte Frivillighet Norge, en sammenslutning av NGO-er, 11 krav til forenkling av relasjonene mellom norske myndigheter og sivilsamfunnet.¹ Hensikten med denne forpliktelsen er å forberede en prinsipperklæring for samhandling og dialog med NGO-er, som en direkte respons på kravene fra Frivillighet Norge.

STATUS

Midtveis: Betydelig grad av fullføring

Et utkast til en prinsipperklæring for samhandling og dialog med NGO-er ble lansert i desember 2014.² Utkastet ble laget, men ikke ferdigstilt. Dette er årsaken til at fullføringsgraden må vurderes som betydelig allerede midtveis i implementeringsperioden. Sivilsamfunnsrepresentanter ble invitert til å komme med tilbakemeldinger på erklæringen tidlig i 2015.

Ved implementeringsperiodens slutt: Ferdigstilt

Gjennom å kommentere på utkastet tok 127 sivilsamfunnsorganisasjoner del i høringen på erklæringen. Innspillene er tilgjengelige som individuelle filer på regjeringens nettside.³ Høringsrunden varte ut mars 2015, altså til etter at handlingsplanens implementeringsperiode var over.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Folkelig deltakelse: Marginalt forbedret

Det er ikke klart om denne forpliktelsen har hatt nevneverdig effekt i forhold til å gjøre myndighetenes praksis mer åpen. Denne erklæringen er et positivt første skritt i retning av å forenkle relasjonene mellom myndighetene og sivilsamfunnet. Likevel bekreftet intervjuer som ble gjort som en del av arbeidet med denne rapporten at slike forenklinger ikke vil tilrettelegge for samhandling med nye aktører og ikke kommer til å nevneverdig endre premissene for samhandlingen mellom sivilsamfunnet og myndighetene. Det er lite trolig at forenklingene vil bli en "game changer" for folkelig deltakelse.⁴ På den annen side rapporterer kontaktpunkter hos myndighetene at utkastet til prinsipperklæring fikk betydelig oppmerksomhet og utløste initiativ til koordinering mellom ulike myndighetsinstanser, blant annet til arbeidsgrupper og til bidrag fra andre deler av statsapparatet.⁵ IRM-rapportøren tolker dette som at en positiv, men marginal økning i sivilsamfunnets deltakelse og engasjement, har funnet sted.⁶

Sivilsamfunnet later i det store og hele til å være fornøyd med at myndighetene arbeider for å forenkle interaksjonen mellom sivilsamfunn og myndigheter, men bemerker også at arbeidet har hatt mer begrenset fremgang enn det burde ha.⁷ En representant for Frivillighet Norge bemerket at selv om en erklæring er positivt, så er mye av språket i den ganske abstrakt/generell og ikke tilstrekkelig detaljert. En bindende kontrakt mellom sivilsamfunnssektoren og nasjonale og kommunale myndigheter ville vært en mer innflytelsesrik mekanisme enn en erklæring som sikter på å styrke den gjensidige ansvarligheten og muligheten for samhandlingen. Den samme representanten var også inne på tanken om at denne erklæringen ikke ville blitt til uten den internasjonale oppmerksomheten OGP har gitt.

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGPs nettside.⁸

¹ "Regjeringens frivillighetserklæring," Kommunal- og Moderniseringsdepartementet, 5. desember 2014, konsultert 8. september 2016, <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/Regjeringens-frivillighetserklaring/id2343197/>.

² "Høring – Frivillighetserklæringen," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 5. desember 2014, konsultert 8. september 2016, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Horing---Frivillighetserklaringen/id2342823/>.

³ Stian Slotterøy Johnsen (Generalsekretær, Frivillighet Norge), telefonintervju med Christopher Wilson, 13. september 2016.

⁴ "Høring – Frivillighetserklæringen."

⁵ Håvard Bjerke (Juridisk rådgiver, Justisdepartementet), telefonintervju med Christopher Wilson, 8. september 2016.

⁶ Se for eksempel, Frivillighet Norges, "Statusrapport for frivilligheten: Frivillighet Norges årsrapport 2015," s. 10, konsultert 9. september 2016, http://www.frivillighetnorge.no/filestore/Dokumenter/200982-FrivillighetNorgesArssrapport2015_V6.pdf.

⁷ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og Moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

9 | FORENKLING OG DIGITAL ADMINISTRASJON AV ORDNINGER FOR NGO-ER

Forpliktelsestekst:

[...]

Beskrivelse av forpliktelsen

Kulturdepartementet vil bestrebe seg på å sikre at krav vedrørende søknader og rapportering for frivillige organisasjoner forenkles der dette er mulig, at informasjon om statlige støtteordninger er lett tilgjengelig og at flere skjemaer på lengre sikt knyttes til Registeret for Registrering i Frivillighetsregisteret - Brønnøysundregistrene.

Viktigste kriterium for effekt

At flere støtteordninger for frivillige organisasjoner på lengre sikt knyttes til Registeret for ikke-kommersielle organisasjoner.

Ansvarlig institusjon: Kulturdepartementet

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: 1. januar 2013

Sluttdato: 31. desember 2015

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMEN- TERINGSPE- RI- ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
			X		X					X					X			X			

POLICY-HENSIKT

Som i de fleste land der sivilsamfunnet mottar økonomisk støtte fra myndighetene, kan prosesser og papirarbeid i tilknytning til søknadene og rapportering på slik støtte være unødig omfattende og tungt.

I desember 2013 lanserte Frivillighet Norge 11 krav til forenkling av relasjonene mellom myndighetene og sivilsamfunnet.¹ Dette til tross for at sivilsamfunnsrepresentanter som ble konsultert i tilknytning til denne rapporten indikerte at i arbeidet med å sikre økonomisk støtte er tungt papirarbeid og overdrevent byråkratiske prosesser et mindre problem overfor norske enn overfor andre lands myndigheter.² Likevel tar denne forpliktelsen mål av seg til å forenkle støtteordningsprosedyrene for sivilsamfunnsorganisasjoner når disse vil søke om penger fra myndighetene. Forenklingen skal oppnås ved at nødvendig informasjon skal kunne lastes ned direkte fra det nasjonale Registrering i Frivillighetsregisteret - Brønnøysundregistrene. Denne prosedyren vil gjøre det unødvendig å legge inn samme informasjon hver gang en og samme organisasjon søker om støtte.

STATUS

Midtveis: Betydelig

Kulturdepartementet rapporterte at det har publisert en oversikt over økonomiske støtteordninger for frivillige organisasjoner og en veiledning for hvordan man kan forbedre støtteordninger for organisasjoner som arbeider opp mot barn og ungdom. Departementet har også oppfordret alle myndighetsinstanser til å gjennomgå sine prosesser for sivilsamfunnsstøtte med sikte på å finne muligheter for forenkling.

Ved implementeringsperiodens slutt: Betydelig

Kulturdepartementet offentliggjorde resultatene fra sin gjennomgang i en rapport i mai 2016.³ Selv om denne rapporten ble offentliggjort etter at handlingsplanens implementeringsperiode var over, viser den at et omfattende arbeid med å identifisere muligheter for forenkling pågikk i implementeringsperioden. Dette arbeidet omfattet nærmere 30 ulike initiativ fordelt på ni myndighetsinstanser. Detaljert informasjon er tilgjengelig for bare 16 av initiativene. Disse er dessuten ganske generelt formulert, med vekt det å gjennomgå rammeverk, og uten målbare resultater, og bare noen få direkte henvisninger til det nasjonale registeret, slik det er beskrevet i forpliktelsen at det skal være.⁴

Departementets kontaktpunkt for denne forpliktelsen beskriver et nært samarbeid mellom departementet, Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner, Frivillighet Norge og Norges Idrettsforbund. Samarbeidet prioriterte å integrere individuelle sivilsamfunnsregisteret med det nasjonale registeret av frivillige organisasjoner. Dette ledet til forenkling av rapporteringsprosessene vis-à-vis det nasjonale registeret,⁵ selv om integreringsarbeidet ikke er avsluttet. I lys av dette vurderes forpliktelsen å ha hatt betydelig fremdrift i retning av å bli ferdigstilt.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Uendret

Slik denne forpliktelsen ble implementert forandret den verken omfanget av eller kvaliteten på myndighetenes praksis vedrørende informasjonsdeling med sivilsamfunnet. Prosessen det ble fokusert på i denne forpliktelsen har først og fremst hatt innvirkning på tiltak knyttet til fordeling av ressurser til sivilsamfunnsorganisasjoner. Samhandlingen mellom sivilsamfunn og myndigheter er slik sett bare indirekte blitt berørt. Intervjuer med sivilsamfunnsrepresentanter indikerer at sivilsamfunnet ikke vurderer søknads- og rapporteringsprosessene som særlig kompliserte. Videre later ikke sivilsamfunnsaktører til å mene at disse prosessene har noen særlig innvirkning på myndighetenes åpenhet på andre måter heller.⁶ Representanter for sivilsamfunnet bemerker at den viktigste forbedringen i forholdet til myndighetene ville være å prioritere grunn- og kjernestøtte heller enn

prosjektstøtte. En slik prioritering ville gjøre det mulig for NGO-er å utøve den vaktbikkjefunksjonen som er en forutsetning for et åpent og demokratisk samfunn. Denne rollen blir imidlertid vanskeligere å oppfylle om støtten begrenses og / eller knyttes til spesifikke prosjekter. Selv om myndighetene i møter med sivilsamfunnet har vist tegn til å være villig til å gå i denne retningen, er ingen konkrete tiltak iverksatt for å få dette til. Sivilsamfunnsaktører beskriver likevel tiltakene under denne forpliktelsen som en god begynnelse på veien mot å forbedre og forenkle de administrative prosessene.⁷

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGPs nettside.⁸

¹ "Frivillighet Norges elleve krav til forenkling og avbyråkratisering," Frivillighet Norge, December 6, 2013, accessed September 9, 2016, <http://bit.ly/L6ph8Y>.

² Stian Slotterøy Johnsen (Generalsekretær, Frivillighet Norge), telefonintervju med Christopher Wilson, 13. september 2016; Liv Freihow (Direktør for næringspolitikk, IKT-Norge), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, International Law and Policy Institute, 23. mars 2016; og Guro Slettemark (Generalsekretær, Transparency International Norge), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, også hos International Law and Policy Institute, 12. mars 2016.

³ "Enklere tilskuddsordninger for frivillige organisasjoner," Kulturdepartementet, oppdatert 26. mai 2016, konsultert 4. september 2016, <http://bit.ly/1DnGbtv>.

⁴ Ibid.

⁵ "Forenklet skjema for foreninger," Brønnøysundregisteret, konsultert 9. september 2016, <https://www.brreg.no/produkter-og-tjenester/skjemakatalog/skjema-for-foreninger/>.

⁶ Stian Slotterøy Johnsen (Generalsekretær, Frivillighet Norge), telefon-intervju med Christopher Wilson, 13. september 2016; Liv Freihow (Director of Financial Politics, IKT-Norway), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, International Law and Policy Institute, 23. mars 2016; og Guro Slettemark (Generalsekretær, Transparency International Norge), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, også hos International Law and Policy Institute, 12. mars 2016.

⁷ "God start på et viktig arbeid," Frivillighet Norge, November 4, 2014, konsultert 9. september 2016, <http://bit.ly/1ztIQOH>.

⁸ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og Moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

10 | REGISTRERING OG LAGRING AV DIGITAL DOKUMENTASJON PRODUSERT AV OFFENTLIGE INSTANSER

Forpliktelsestekst:

[...]

Beskrivelse av forpliktelsen

Automatiserte og spesialiserte saksbehandlingssystemer anvendt av offentlige instanser inkluderer arkiveringsfunksjoner som linker til dokumenter og medfølgende metadata, og lagrer disse i henhold til godkjente standarder. Disse funksjonene vil sikre ikke bare lagring av digital dokumentasjon på kort og lang sikt, men også åpenhet og informasjonsfrihet. Det vil også bli vurdert å etablere fellesløsninger for lagring og tilgjengeliggjøring av digital dokumentasjon så snart denne informasjonen ikke lenger er i aktiv administrativ bruk. Dette vil sikre både vedvarende åpenhet og offentlig tillit til at dokumentasjonen bevares i sin opprinnelige form.

Viktigste kriterium for effekt

I arbeidet med å revidere Arkivloven er anbefalingen gitt i Stortingsmelding 7 (2012-2013, 'Arkivmeldingen') om at det å lage arkiv burde være en lovfestet funksjon i alle elektroniske systemer for offentlige dokumenter av vurdert som arkiveringsverdige. Innenfor rammeverket av et bredt samarbeid mellom aktører fra både sentrale myndighetsorganer og kommunal administrasjon er standarder og standardiserte løsninger blitt utviklet.

Aktiviteter

Gjennomgang av Arkivloven.

Bredt samarbeidsprosjekt om arkiv i e-administrasjon. Prosjektet har dekket prinsipper, metoder, standarder, systemløsninger og organisatoriske løsninger.

Ansvarlig institusjon: Kulturdepartementet

Støtteinstitusjoner: Riksarkivet I samarbeid med Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi)

Startdato: 1. januar 2013 Sluttdato: 31. desember 2015

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMEN- TERINGSPERI- ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
		X			X					X				X				X			

POLICY-HENSIKT

Denne forpliktelsen bygger på anbefalinger fra en Stortingsmelding fra 2012 om hvordan kvaliteten i myndighetenes arkivering kan forbedres.¹ Forpliktelsen søker spesielt å forbedre funksjonaliteten i programvare brukt av offentlig ansatte arkivarer, og koordineringen og standardiseringen av arkiveringsrutiner på tvers av ulike myndighetsinstanser. Forbedret funksjonalitet og arkiveringsrutiner er videre forventet å forbedre den allmenne tilgjengeligheten til offentlige dokumenter.

STATUS

Midtveis: Begrenset

Hensikten med Samla Samfunnsdokumentasjon (SAMDOK)-prosjektet er å legge til rette for koordinering mellom arkivinstitusjoner på frivillig basis. I følge myndighetenes kontaktpunkter for denne forpliktelsen er det bred enighet om at dette prosjektet er en suksess.² Dette ble imidlertid ikke bekreftet i intervjuene eller desk-studiene som fant sted i arbeidet med denne rapporten. Når det gjelder gjennomgangen av Arkivloven har regjeringen etablert en arbeidsgruppe for å vurdere endringer av regelverket.³ I og med at arbeidet med denne sistnevnte komponenten ikke har nådd fram til å identifisere og gjennomføre endringene, vurderes denne forpliktelsen som ferdigstilt kun i begrenset grad.

Ved implementeringsperiodens slutt: Betydelig

Til tross for at IRM-rapportøren intervjuet flere ansatte i Kulturdepartementet og Riksarkivet, ble det ikke funnet resultater av SAMDOK som samsvarer med denne forpliktelsens andre komponent.⁴ Når det gjelder den første komponenten – gjennomgangen av Arkivloven – var tilbakemeldingen fra kontaktpunktene at det i samarbeid med Riksarkivet og andre sivilsamfunnsaktører var blitt nedsatt en arbeidsgruppe for å kartlegge 'hull' og behov for revidering av den nåværende Arkivloven.^{5/6} Kulturdepartementet ba så Riksarkivet om å foreslå endringer tidlig i 2016.⁷ Dette forslaget er levert og er under vurdering, men IRM-rapportøren fant ingen, verken i Kulturdepartementet eller i Riksarkivet, som var villig til å dele forslaget som er under vurdering. Noen retning eller tidslinje for det videre arbeidet er heller ikke fastlagt. Det viktigste kriteriet for dette delmålet var 'vurdering'. Vurdering har funnet sted, men i og med at det ikke er klart om denne vurderingen omfattet de konkrete komponentene forpliktelsen beskriver, må graden av fullføring vurderes som betydelig.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Uendret

Det eneste spesifikke resultatet IRM-rapportøren kunne finne av denne forpliktelsen er etableringen av en arbeidsgruppe og at det ble laget et forslag til lovendringer. Disse endringene har imidlertid ikke blitt implementert. IRM-rapportøren vurderer det som sannsynlig at de små forbedringene som har funnet sted som del av SAMDOK-prosjektet, samt koordineringen og forslagene som er under utvikling til revidering av Arkivloven, bærer bud om at arkiveringspraksiser og, som en følge av disse, tilgangen til informasjon, kan bli bedre. Tiltakene som er iverksatt i tilknytning til denne forpliktelsen har imidlertid pr. i dag ikke endret informasjonstilgangen.

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGP's nettside.⁸

¹ "Stortingsmelding 7 (2012–2013)," Kulturdepartementet, konsultert 4. september 2016, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-7-20122013/id707323/?ch=1&q=>.

² Kulturdepartementets bidrag til Norges egenvurdering, lagret hos IRM-rapportøren.

³ Ibid.

⁴ Helga Hjorth (Seniorrådgiver, Riksarkivet), e-post og telefonintervju med Christopher Wilson, 9. september 2016; Tor Anton Gaarder (Underdirektør, Riksarkivet), telefonintervju med Christopher Wilson og Lena Olsen, 18. mars 2016; og Håvard Bjerke (Seniorrådgiver, Kulturdepartementet), telefonintervju med Christopher Wilson, 8 september 2016.

⁵ Ibid.

⁶ "Revisjon av arkivforskriften," Arkivverket, konsultert 9. september 2016, <http://www.arkivverket.no/arkivverket/Arkivverket/Om-oss/Aktuelt/Nyhetsarkiv/Revisjon-av-arkivforskriften>.

⁷ Dokumentasjon lagret hos IRM-rapportøren.

⁸ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

11 | INNBYGGERUNDERSØKELSEN

Forpliktelsestekst:

Den norske innbyggerundersøkelsen er både en innbyggerundersøkelse og en kundetilfredshetsundersøkelse. Det er en av de største undersøkelsene av offentlige tjenester i Norge. Den første undersøkelsen ble foretatt i 2010, den andre i 2012-2013. Planen er å gjennomføre undersøkelsen annethvert år. [...]

Resultatene av undersøkelsen er fullstendig åpne. De er også gratis for alle myndighetsenheter/kommuner og innbyggere, til gjennomgang, bruk og gjenbruk. Svarprosenten i 2012-2013 var 41%. [...]

Viktigste kriterier for effekt

1. Norge skal gjennomføre en tredje innbyggerundersøkelse i 2015.
2. Resultatene skal være gratis for alle myndighetsenheter / kommuner og innbyggere, til gjennomgang, bruk og gjenbruk.

Ansvarlig institusjon: Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi)

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: Løpende

Sluttdato: Pågår

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMEN- TERINGSPERI- ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
				X	X				X						X				X		

POLICY-HENSIKT

Hensikten med denne forpliktelsen er å gjennomføre offentlige meningsmålinger blant befolkningen i Norge i samsvar med en nasjonal undersøkelsesprotokoll som er blitt fulgt annethvert år siden 2010. Undersøkelsen søker å kartlegge innbyggernes tilfredshet med offentlige prosesser og digitale tjenester.

STATUS

Midtveis: Betydelig

Norges tredje innbyggerundersøkelse ble gjennomført i 2015, og resultatene forventes å bli tilgjengelige for nedlasting og videre bruk. Undersøkelsen vurderte 'tilfredshet med 23 nasjonale og kommunale tjenester innenfor områdene utdanning, helse og kultur'.¹

Ved implementeringsperiodens slutt: Ferdigstilt

Resultatene fra Norges tredje innbyggerundersøkelse er nå tilgjengelig for nedlasting og gjenbruk på <http://www.difi.no/rapporter-og-undersokelser/statistikk-og-undersokelser/innbyggerundersokelsen-2015>. Informasjonen i undersøkelsen er delt i to kategorier: Data om generell innbyggertilfredshet og data om tilfredshet med de 23 spesifikke myndighetsenhetene. Informasjonen er lagt frem tematisk (i PowerPoint-oversikter og i 'spreadsheet'-filer) og i rådata zip-formater (som inneholder duplikater .xls, .csv og .sav-filer). Samtlige kan lastes ned individuelt, men ikke alle på en gang. Bruken av informasjonen er regulert av Norsk Lisens for Offentlige Data (NLOD).² Ingen Application Program Interface (API) eller andre automatiserte 'feeds' er tilgjengelig for tilgang til informasjonen.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Marginalt forbedret

Informasjon fra hver undersøkelse er lagt ut elektronisk og er tilgjengelig for både offentlig ansatte og innbyggere generelt. Selv om innbyggerundersøkelsen ikke fokuserer spesielt på myndighetenes åpenhet representerer den et skritt i riktig retning også hva angår åpenhet. Dette er tilfellet i den forstand at økningen i tilgjengeliggjort informasjon som følger av undersøkelsen jo ikke ville skjedd om disse undersøkelsene ikke fant sted. Det er imidlertid ikke klart om denne informasjonen har spilt noen rolle for reformer eller i påvirkningsøyemed. Intervjuer med interesserte parter og nettsøk etter referanser til undersøkelsen fra sivilsamfunnets side ga ingen indikasjoner på at data fra undersøkelsen var blitt brukt hverken spesifikt til å øke myndighetenes åpenhet eller av sivilsamfunnet mer generelt.³ Et søk etter medieoppmerksomhet hos de to mest politisk engasjerte dagsavisene i Norge ga færre enn ti treff, hvorav ingen med kritisk eller reform-orientert budskap. Dette tyder på at informasjonen ikke har ledet til offentlig debatt eller tiltak med sikte på å oppnå reformer.⁴

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGP's nettside.⁵

¹ Norway: Independent Reporting Mechanism (IRM) Fremdriftsrapport 2013-2014, tilgjengelig på http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/IRMReport_Norway_Final_Eng_0.pdf.

² "Norsk lisens for offentlige data (NLOD)," Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi), konsultert 4. september 2016, <http://data.norge.no/nlod/no/1.0>.

³ Særlig Guro Slettemark (Generalsekretær, Transparency International Norge), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, International Law and Policy Institute, mars og september 2016. Også Stian Slotterøy Johnsen (Generalsekretær Frivillighet Norge), telefonintervju med Christopher Wilson, 13. september 2016; Nils Øy (Spesialrådgiver, Norsk Presseforbund), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos Norsk Presseforbund 1. september 2016; og Siri Gedde-Dahl (Leder av Offentlighetsutvalget, ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos Norsk Presseforbund, 1. september 2016.

⁴ Søk gjennomført på Aftenpostens og Dagens Næringslivs nettsider, 8. september 2016, <http://bit.ly/2g49FFZ>; <http://bit.ly/2g4fuTK>.

⁵ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

12 | VARSLING

Forpliktelsestekst:

En evaluering av reglene for varslings gjennomføres. Evalueringen foretas av en uavhengig instans. En referansegruppe er etablert for dette prosjektet, med deltakelse fra de sosiale partnerne.

Sluttrapporten fra prosjektet skal offentliggjøres innen utgangen av 2013. Evalueringen vil så bli fulgt opp av Arbeidsdepartementet. I den forbindelse vil eventuelle behov for endring av reglene bli vurdert.

Beskrivelse av forpliktelsen

En uavhengig evaluering av varslingsreglene vil bli gjennomført.

Ansvarlig institusjon: Arbeidsdepartementet

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: 1. januar 2013

Sluttdato: 31. desember 2013

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEN- TERINGSPE- RI- ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
			X				X			X						X		X			
																X					

POLICY-HENSIKT

I kjølvannet av flere varslersaker i privat sektor tidlig på 2000-tallet og Snowden-avsløringene i 2013, har Norge hatt en aktiv og løpende debatt om varslers rolle og beskyttelse.¹ Den offentlige debatten er også reflektert i en politisk debatt om behovet for et regelverk til beskyttelse av varslere.² Gjennomgangen av beskyttelsen av varslere som denne forpliktelsen legger opp til var ment å bidra til debatten og potensielt også til å endre det eksisterende regelverket.

STATUS

Midtveis: Ferdigstilt

Arbeidsdepartementet gjennomførte en evaluering av regelverket for varslere i første halvdel av 2013, altså før implementeringsperioden for den andre handlingsplanen løp ut.³ For ytterligere informasjon, se IRM-ens Framdriftsrapport 2013-2014.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Offentlig ansvarlighet: Uendret

Evalueringen som ble gjennomført av Arbeidsdepartementet bemerket at det norske regelverket for varslere ikke lever opp til internasjonale standarder. Evalueringen kom med en rekke anbefalinger med sikte på å utvide nedslagsfeltet til eksisterende lovgivning og forbedre pålagte rutiner med hensyn til hvordan påtaler fra varslere skal håndteres i privat og offentlig sektor. I det denne rapporten ble skrevet var også en eller flere Stortingshøringer på gang, der et forslag fra Arbeidsdepartementet til den formelle konsultasjonsprosessen skal vurderes. Frist for innspill i denne prosessen var 1. oktober 2016. Etter dette skal Arbeidsdepartementet fremme en ny anbefaling, til vurdering i Stortinget.

Intervjuer med sivilsamfunnsrepresentanter og medlemmer av Norsk Presseforbund bemerket at noen av de viktigste potensielle forbedringene vil være:

- å fjerne kravet om at varsling må gjøres på 'en ansvarlig måte'
- ved lov forby offentlig etterforskning av ansatte som går til mediene i varslingsøyemed, og
- styrke regelverket for beskyttelse av journalistiske kilder.⁴

Denne forpliktelsen gjaldt en gjennomgang av gjeldende regelverk, heller enn juridiske reformer. I og med at en gjennomgang av lovverket har pågått i mer enn ett tiår, fant IRM-rapportøren ingen indikasjoner på at Arbeidsdepartementets anbefalinger om å endre det juridiske rammeverket, fremmet som en respons på denne forpliktelsen, i seg selv har bidratt til noen form for bedring av offentlig ansvarlighet. På dette grunnlag konkluderer IRM-rapportøren at denne forpliktelsen ikke kvalitativt endret myndighetenes praksis i retning av større åpenhet.

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Ingen av komponentene i denne forpliktelsen er blitt videreført I Norges tredje nasjonale handlingsplan, som er tilgjengelig på OGP's nettside.⁵

¹ For en oppsummering av de viktigste spørsmålene og debattens historikk, se S. Trygstad and A.M. Ødegård, Varsling i arbeidslivet (2014). I B. Enjolras, T. Rasmussen, and K. Steen-Johnsen (red.), Status for ytringsfriheten i Norge. Hovedrapport fra prosjektet, Rapport (2014):8, Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

² Se for eksempel Kristine Foss, "Jurist i Norsk Presseforbund: Regjeringen må bedre varslervernet" (15. mars 2015), konsultert 4. september 2016, <http://www.aftenposten.no/meninger/debatt/Jurist-i-Norsk-Presseforbund-skriver-Regjeringen-ma-bedre-varslervernet-62873b.html>.

³ Sissel C. Trygstad, Marit Skivenes, Johan Røed Steen og Anne Mette Ødegård, "Evaluering av varslerbestemmelsene," Fafo-rapport (2014):5, konsultert 4. september 2016, <http://www.fafo.no/~fafo/images/pub/2014/20352.pdf>.

⁴ Guro Slettebakk (Generalsekretær, Transparency International Norge), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, International Law and Policy Institute, september 2016; Nils Øy (Spesialrådgiver, Norsk Presseforbund), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos Norsk Presseforbund, 1. september 2016; og Siri Gedde-Dahl (Leder av Offentlighetsutvalget), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos Norsk Presseforbund, 1. september 2016.

⁵ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

13 | STYRKET INFORMASJONSUTVEKSLING FOR MER EFFEKTIV FOREBYGGING OG BEKJEMPELSE AV KRIMINALITET

Forpliktelsestekst:

[...]

Beskrivelse av forpliktelsen

Norge vil oppnå bedre koordinering av informasjon om kriminalitetsbekjempelse [...] Initiativ er allerede tatt på flere områder, og oppfølging av dette arbeidet fortsetter. Ingen endringer av spesifikke regler er under vurdering. Målet er å få politiet og andre aktører til å prioritere informasjonsutveksling og samarbeid, innenfor rammene av eksisterende lovverk.

Aktiviteter

Pilotprosjekter på samarbeidet mellom politiet og andre aktører vil bli gjennomført. En evaluering av samarbeidet i samarbeidssystemer mellom politi og lokale myndigheter (politiråd) vil gjennomføres for å videreutvikle disse systemene som arenaer for informasjonsutveksling.

Ansvarlig institusjon: Justisdepartementet

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: 1. januar 2014

Sluttdato: 31. desember 2015

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMEN- TERINGSPERI- ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
		X			Uklar					X				X				X			
														X							

POLICY-HENSIKT

Hensikten med denne forpliktelsen er å forbedre koordineringen og dermed også effektiviteten i bekjempelsen av kriminalitet. IRM-rapportøren antar at denne forpliktelsen har sammenheng med myndighetenes behov for å vise økt ansvarlighet i bekjempelse av økonomisk kriminalitet, som jo har vært en viktig mediesak de senere årene. En serie undersøkende artikler i en av Norges mest populære dagsaviser¹ mer enn antyder at norske myndigheter har svake rutiner for å unngå korrupsjon i forbindelse med anskaffelser, spesielt når det gjelder å identifisere selskap med korrupsjon på rullebladet. Kontaktpunktet for denne forpliktelsen var ikke i stand til å klargjøre forpliktelsens spesifikke policy-hensikt.²

STATUS

Midtveis: Begrenset

Rapporten fra egenvurderingen henviste til pilotprosjektene som ble organisert i samarbeid med privat sektor. IRM-rapportøren kunne imidlertid ikke finne ut av hva disse prosjektene besto i, og myndighetenes kontaktpunkter for forpliktelsen har ikke besvart forespørsler om mer informasjon. IRM-rapportøren fant heller ikke tegn til fremdrift når det gjaldt evalueringen som er nevnt i selve forpliktelsen.

Ved implementeringsperiodens slutt: Begrenset

Kontaktpunktene for denne forpliktelsen bemerket ingen nye aktiviteter er planlagt eller gjennomført som følge av begrensede ressurser.³

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Denne forpliktelsens relevans for OGP-verdiene er, slik den er formulert, uklar. Dette er tilfellet fordi informasjonsutvekslingen det legges opp til bare er ment å være intern for myndighetene. Forpliktelsens potensielle virkning blir ytterligere begrenset av fraværet av aktiviteter. I lys av dette kan denne forpliktelsen ikke sies å ha hatt noen meningsfull innvirkning på kvaliteten i norske myndigheters åpenhet.

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGPs nettside.⁴

¹ Kjell-Ivar Grøndal, "Politiet med storaksjon mot byggebransjen," Stavanger Aftenblad, 6. mai 2015, <http://bit.ly/1hgfnXT>; Einar Haakaas og Siri Gedde-Dahl, "Advarer mot svart arbeid og mafiautvikling i Vestfold," Aftenposten, 23. august 2014, <http://bit.ly/1LomGj>.

² Kristen Bilberg, (Seniorrådgiver, Justisdepartementet), telefon-intervju med Christopher Wilson, 12. september 2016.

³ Ibid.

⁴ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

14 | ØKE OFFENTLIGE MYNDIGHETERS OG ADMINISTRATIVE ENHETERS ÅPENHET

Forpliktelsestekst:

a) Fjerne unntaksregelen for selskap/bedrifter i offentlig sektor uten ansatte.

I samsvar med seksjon 1, andre avsnitt (a) av Offentlighetsforskriften skal Offentlighetsloven bare gjelde uavhengige juridiske personer administrative ansatte i faste stillinger. Bakgrunnen for dette var at slike juridiske personer ofte ikke har noen som kan håndheve og følge opp loven, jf. Kongelig resolusjon av 17. Oktober 2008, s. 63-64. Mange selskap har vist seg å være organisert på en slik måte at selv om de ikke har egne ansatte, er de drevet av ansatte i tilknyttede selskap, sideordnede eller 'foreldreselskap' eller av eksterne konsulenter etc. Mange slike selskap har betydelig omsetning. [...]

b) Bedre håndhevelse av Offentlighetsloven

[...] Regelmessige kurs og forelesninger er holdt om arkiveringslovgivning og Offentlighetsloven. Dette vil fortsette. Transparency International Norge har foreslått at "som del av den kommende evalueringen av Offentlighetsloven, bør det vurderes hvorvidt sanksjoner kan bidra til å sikre bedre praksis og at Offentlighetslovens intensjoner i større grad blir fulgt".

Beskrivelse av forpliktelsen

- Norge vil vurdere behovet for endringer av seksjon 1, andre avsnitt (a), av Offentlighetsforskriften. Det er imidlertid ikke mulig å forutsi med noen grad av sikkerhet om noen endringer vil bli gjort eller hva disse endringene eventuelt vil innebære.
- I løpet av oppfølgingen av evalueringen av Offentlighetsloven vil spørsmålet om hvorvidt man skal føye til avsnitt om sanksjoner spesifikke for Offentlighetsloven bli vurdert. Forskerne som skal foreta evalueringen vil imidlertid ikke vurdere dette spørsmålet.
- Innsatsen med kurs, forelesninger og annen slags opplæring i å følge arkiveringslovgivningen og Offentlighetsloven vil fortsette.

Viktigste kriterier for effekt:

- Kurs og forelesninger om hvordan arkiveringslovgivningen og Offentlighetsloven skal følges i praksis vil bli holdt.
- I løpet av oppfølgingen av evalueringen av Offentlighetsloven bør spørsmålet om hvorvidt man skal føye til avsnitt om sanksjoner spesifikke for Offentlighetsloven tas opp. Forskerne som skal foreta evalueringen vil imidlertid ikke vurdere dette spørsmålet.
- Offentlighetsloven skal evalueres av en uavhengig instans. I forbindelse med evalueringen bør det vektlegges å besvare spørsmålet om hvorvidt intensjonen om økt tilgang til informasjon er blitt innfridd. I løpet av evalueringen vil praksisen med å utelate interne dokumenter fra kravet om offentlig tilgjengelighet vies spesiell oppmerksomhet.

Ansvarlig institusjon: Justisdepartementet

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: Uklar Sluttdato: Uklar

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
		X			X				X					X				X			
														X							

POLICY-HENSIKT

Omfanget og implementeringen av Offentlighetsloven¹ har vært gjenstand for omfattende debatt. Representanter for sivilsamfunnet har vist særlig interesse både for hvilke typer informasjon og hvilke offentlige enheter som ikke er dekket av denne loven, og for offentlige enheters tilfredsstillende håndhevelse og implementering av loven i forbindelse med forespørsler om innsyn eller i andre offentlighetsrelaterte spørsmål.² Hensikten med denne forpliktelsen er både å vurdere spesifikke tilpasninger av lovverket og forbedre håndhevelsen av loven gjennom å tilby formell skolering av offentlig ansatte i dette.

STATUS

Midtveis: Begrenset

Myndighetene har internt diskutert endringer av Offentlighetsloven, med sikte på å utvide dens nedslagsfelt, (altså hvem og hva den skal omfatte, oversetterens anm). Midtveis i handlingsplanens implementeringsperiode var man i ferd med å forberede vurderingene av disse endringene. I tillegg meldte Justisdepartementets kontaktpunkt for denne forpliktelsen at departementet hadde holdt noen kurs og forelesninger i ulike departement og andre myndighetsenheter om implementering av Offentlighetsloven. Kontaktpunktet ga imidlertid ikke IRM-rapportøren noe mer spesifikk informasjon om disse kursene.³

Ved implementeringsperiodens slutt: Begrenset

IRM-rapportøren fant ingen ytterligere bevis på implementering av denne forpliktelsen. I følge myndighetenes egenvurdering, fremskaffet av Justisdepartementets kontaktpunkt for denne forpliktelsen, er kurs og forelesninger om Offentlighetsloven fortløpende blitt gitt til ulike relevante departement, kommunale myndigheter og andre offentlige instanser, inklusive Helse- og omsorgsdepartementet og Utdanningsdepartementet i 2015 (etter utløpet av denne handlingsplanens implementeringsperiode) og Statens Sivilrettsforvaltning i 2014.⁴ Formatet og tematikken i disse forelesningene og kursene har variert betydelig, og IRM-rapportøren ble henvist til kontakter i de ulike departementene og andre myndighetsenheter som hadde hatt slike kurs og forelesninger for ytterligere informasjon. Ingen ytterligere detaljer er mottatt.

En uavhengig evaluering av Offentlighetsloven er også gjennomført og er for øyeblikket ute til offentlig høring.⁵ Denne evalueringen er helt uavhengig av OGP-forpliktelsen det refereres til her og ble besluttet foretatt i Stortinget i forbindelse med at Offentlighetsloven trådte i kraft i 2006. Mandatet for denne evalueringen utelot

ekspisitt å vurdere poengene som er i fokus i denne forpliktelsen. På den annen side vil 'vurderingen' som foreslås i denne forpliktelsen angående Stortingets mandat for evalueringen bare finne sted etter at en formell høring er gjennomført. Dette vil igjen skje etter at en formell anbefaling er utarbeidet og sendt ut på høring og etter at høringen på denne anbefalingen har funnet sted. Det er med andre ord flere prosedyreskritt som ikke har noe med denne forpliktelsen å gjøre, men som må gjennomføres før forpliktelsen kan vurderes som ferdigstilt. Det er med andre ord sannsynlig at denne prosessen vil fortsette godt inn i 2017.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Uendret

Offentlig eksponering og opplæring om Offentlighetsloven er positive tiltak som kan forbedre implementeringen av loven. Dette gjelder også responstiden, kvaliteten og nøyaktigheten i responsen som gis. Grunnet manglende informasjon fra myndighetenes side er det imidlertid vanskelig å bedømme om dette faktisk har skjedd. Denne forpliktelsens ambisjon om å forbedre Offentlighetsloven ser ikke ut til å ha hatt noen innvirkning på informasjonstilgjengeligheten i Norge, ettersom verken sakene eller seksjonene (av lovene, oversetterens anm.) som er nevnt som aktuelle for mulig endring ikke vil bli vurdert i den nærmeste fremtid. Det er verdt å merke seg at spesielt sivilsamfunnsaktører og representanter for media intervjuet som en del av arbeidet med denne rapporten ser på Offentlighetsloven som omstridt og problematisk. Det er også utstrakt misnøye med hvordan enkelte myndighetsenheter har respondert på forespørsler i tilknytning til Offentlighetsloven.⁶ Til både sivilsamfunnets og medieaktørers frustrasjon, ble forutsetningene for evalueringen av loven ikke åpent delt.⁷

I vurderingen av meningsfulle endringer av loven, la flere intervjuobjekter vekt på betydningen av å legge kommunale aktører inn under hva loven skal omfatte (altså ikke bare behovet for å fjerne unntaksregelen for offentlig sektor som er nevnt i forpliktelsen), spesifisere kriterier for materiale og dokumenter som må arkiveres og slik underlegges Offentlighetsloven,⁸ og fastsette sanksjoner for ikke å følge loven og forskriftene. Av disse prioriteringene, nevnt av både sivilsamfunnsaktører og medierepresentanter, er bare den tredje nevnt i forpliktelsen, men ekspisitt utelatt fra den pågående prosessen med å evaluere Offentlighetsloven.

I lys av alt dette vurderes denne forpliktelsen som ikke å ha hatt noen som helst innflytelse på informasjonstilgjengeligheten i Norge.

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGPs nettside.⁹

¹ Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (Offentlighetsloven), LOV-2006-05-19-16, Justis- og beredskapsdepartementet, konsultert 4. september 2016, <https://www.lovdato.no/all/hl-20060519-016.html>.

² Joachim Nahem (Medlem av OGP-rådet), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos International Law and Policy Institute, 23. mars 2016; Liv Freihow (Direktør for næringspolitikk, IKT Norge), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos International Law and Policy Institute, 12. mars 2016; Guro Slettemark (Generalsekretær Transparency International Norge), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos International Law and Policy Institute, mars og september 2016; Stian Slotterøy Johnsen (Generalsekretær, Frivillighet Norge), telefonintervju med Christopher Wilson, 13. september 2016; Nils Øy (Spesialrådgiver, Norsk Presseforbund), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos Norsk Presseforbund, 1. september 2016; og Siri Gedde-Dahl (Leder for Offentlighetsutvalget), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos Norsk Presseforbund, 1. september 2016.

³ Justisdepartementets bidrag til Norges egenvurdering, lagret hos IRM-rapportøren. I tillegg, Ole Knut Løstegaard (Juridisk rådgiver, Justisdepartementet), telefonintervju med Lena Olsen, 18. mars 2015.

⁴ Ole Knut Løstegaard (Juridisk rådgiver, Justisdepartementet), epost-basert intervju med Christopher Wilson, 14-15 september 2016.

⁵ "Høyring - Evalueringen av offentleglova," Justisdepartementet, konsultert 4. september 2016, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/hoyring---evalueringen-av-offentleglova/id2477095/>.

⁶ Presseforbundets offentlighetsutvalg har publisert en samling på 13 eksempler fra 2015 der institusjoner ikke håndterte forespørsler i overensstemmelse med Offentlighetsloven og / eller aktivt hindret tilgang til informasjon om saker av offentlig interesse. "Innsyn 2015: En eksempelsamling over hemmelighold i forvaltningen," Pressens offentlighetsutvalg, 2016. Lagret hos IRM-rapportøren.

⁷ Vegard Venli, "Krever åpenhet om evaluering av offentlighetsloven," Kommunal Rapport (20. november 2013), konsultert 4. september 2016, <http://kommunal-rapport.no/artikkel/Krev-er-penhet-om-evalu-173-ering-av-offentlighets-173-loven>.

⁸ Se Alf Tore Meling, "Slette eller ikke slette – det er spørsmålet. Hva er svaret?" I all offentlighet (18. november 2015), konsultert 4. september 2016, <http://www.ialloffentlighet.no/slette-eller-ikke-slette-det-er-sporsmalet-hva-er-svaret/>.

⁹ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

15 | E-STYRESETT MED SLUTTBRUKERFOKUS

Forpliktelsestekst:

[...]

Beskrivelse av forpliktelsen

Direktoratet for forvaltning og IKTs (Difi) strategi er innta en brukersentrert tilnærming til utvikling av digitale tjenester. Innovasjon og implementering av tjenester vil være basert på kunnskap akkumulert i kontakt med sluttbrukere. Innen utgangen av 2014 vil Difi utvikle retningslinjer for 'screening' av digitale offentlige tjenester med en brukersentrert tilnærming. Difi vil også foreta brukersentrerte studier med sikte på å analysere bruksrelaterte hindringer, for så å foreslå forbedringer. Resultater og ressurser vil bli tilgjengeliggjort for alle interessenter involvert i innovasjon, produksjon og implementering.

Viktigste kriterium for effekt

Difi vil utvikle retningslinjer for tilbudet om digitale offentlige tjenester med en bruker-sentrert tilnærming.

Ansvarlig institusjon: Direktoratet for forvaltning og IKTs (Difi)

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: Løpende Sluttdato: 31. desember 2014

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMEN- TERINGSPERI- ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
			X		X				X						X			X			

POLICY-HENSIKT

Offentlige digitale tjenester har vært et prioritert område for flere nylige regjeringer, og undersøkelser som dem det refereres til i forpliktelse 9 og 11 har resultert i forslag til forbedringer av brukervennligheten ved slike tjenester. Forpliktelsen forsøker å oppnå en generell forbedring av brukervennligheten i de elektroniske styresettsrelaterte tjenestene.

STATUS

Midtveis: Betydelig

Direktoratet for forvaltning og IKTs (Difi) har utviklet retningslinjer for evalueringen av digitale tjenester. Retningslinjene er tilgjengelig på nett.¹ Etter å ha gått gjennom retningslinjene og myndighetenes egenvurdering og intervjuet representanter for myndighetene fant IRM-rapportøren ingen indikasjoner på at brukerstudier er gjennomført.²

Selv om retningslinjers kvalitet kan være viktige for å sette standarder, har denne forpliktelsen ikke ført til endringer med hensyn til informasjonstilgang eller folkelig deltakelse.

Ved implementeringsperiodens slutt: Betydelig

Kommunal- og moderniseringsdepartementet rapporterer at alle tiltak og brukerstudier beskrevet i forpliktelsen er ferdigstilt innen utgangen av 2015³. Det ansvarlige kontaktpunktet for denne forpliktelsen har imidlertid ikke besvart forespørsler om informasjon. Retningslinjene for brukervennlighet utviklet i forbindelse med kvalitets- 'screeningen' av myndighetenes nettsider er tilgjengelig på <https://kvalitet.difi.no/kriteriesett>. I følge denne nettsiden er 62 nettsider tilhørende offentlige instanser gjennomgått og rangert i forhold til retningslinjene slik disse forelå i januar 2016.⁴ IRM-rapportøren var ikke i stand til å konsultere de mange instansene som er nevnt på nettsiden, men beskrivelsene av tiltak som finnes på siden gir ingen indikasjon på at brukerstudier ble tatt i bruk og bidro i prosessen. Rapportøren fant heller ikke bevis for at rangeringen har ledet til tiltak for å forbedre nett-design eller andre aspekter ved den offentlige tjenesteytingen disse sidene tilbyr. Myndighetenes kontaktpunkt for denne forpliktelsen har ikke besvart IRM-rapportørens forespørsler om ytterligere informasjon.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Uendret

IRM-rapportøren har ikke funnet bevis for at 'screeningen' og rangeringen av offentlige tjenesteyteres nettsider har resultert i noen endringer av kvaliteten eller omfanget av informasjon som gjøres tilgjengelig på disse myndighetsrelaterte sidene.

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er videreført i regjeringens tredje nasjonale handlingsplan, under følgende overskrift for forpliktelsen:

Alle myndighetsenheter skal kartlegge brukernes erfaringer.

Alle myndighetsenheter skal:

- a) Undersøke hvordan brukerne opplever tilbudet; b) Vurdere resultatene av undersøkelsen; c) Om ønskelig ta initiativ til oppfølgingstiltak; og d) rapportere utkommet av a) - c) i årsrapporten for 2016.

Handlingsplanen er tilgjengelig på OGP's nettside.⁵

¹ "Kriteriesett," Direktoratet for forvaltning og IKTs (Difi), konsultert 4. september 2016, <https://kvalitet.difi.no/kriteriesett>.

² Tom Arne Nygaard and Terie Drystad (Seniorrådgiver, KMD), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 30. september 2016.

³ Ibid.

⁴ Resultatene er lagt ut på direktoratets nettside: "Kvalitet på Nett: Offentlige digitale tjenester og nettsted," Direktoratet for forvaltning og IKTs (Difi), konsultert 4. september 2016, <https://kvalitet.difi.no/resultat>.

⁵ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

16 | ENKELT JURIDISK SPRÅK

Forpliktelsestekst:

En telefonundersøkelse i 2009 fant at to av tre nordmenn mener offentlig sektor ikke uttrykker seg tilstrekkelig klart og enkelt og at offentlige skjemaer er vanskelige å fylle ut. 'Klart språk'-prosjektet ble formelt lansert i mars 2009 i den erklærte hensikt å stimulere offentlige etater til å bruke godt og brukervennlig språk.[...]

Beskrivelse av forpliktelsen

Norge har bestemt seg for å se nærmere på opprinnelsen til uklart språk gjennom et separat prosjekt kalt 'Enkelt juridisk språk'. I dette prosjektet vil noen lover bli undersøkt og reformulert i enkelt språk. Lover som er viktige for innbyggerne og lover som påvirker mange innbyggers liv vil bli prioritert. Hensikten med dette arbeidet er å utvikle en generell metode som kan brukes i fremtiden, både i arbeid med å lage nye lovutkast og i revidering av eksisterende lover. Ambisjonen var å begynne arbeidet med de to første lovene før 1. Juli 2014.

Viktigste kriterium for effekt:

Undersøkelsen av de to første lovene skal begynne før 1. Juli 2014.

Ansvarlig institusjon: Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

Støtteinstitusjoner: Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) og Språkrådet

Startdato: Løpende Sluttdato: 1. juli 2014

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QVI1ja>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
															VED IMPLENTERINGS- PERIODENS SLUTT						
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
		X			X					X						X			X		
																X					

POLICYHENSIKT

Hensikten med dette initiativet er å gjøre språket brukt i juridiske dokumenter lettere tilgjengelig for folk flest.

STATUS

Midtveis: Ferdigstilt

Denne forpliktelsen var ferdigstilt allerede ved midtveispunktet i implementeringen av handlingsplanen. Myndighetene identifiserte fire lover hvis språk vil bli gjort klarere og holdt en konferanse om klart juridisk språk, med deltakelse fra relevante myndighetsaktører, akademikere og sivilsamfunnsgrupper. Ettersom forpliktelsen bare krevde av myndighetene at de skulle 'begynne å undersøke' lover, regnes denne forpliktelsen som ferdigstilt. For ytterligere informasjon, se IRM-ens framdriftsrapport for 2013-2014.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Marginalt forbedret

Innsats i tilknytning til denne forpliktelsen har omfattet kurs og seminar om klart juridisk språk der ansatte og ledelse i ulike myndighetsenheter har deltatt, undersøkelser for å forstå mer om hva slags klarhet i juridisk språk som er ønskelig, og igangsetting av prosessen med å reformulere fire spesifikke lover (opplæringsloven, personellovene i forsvarssektoren, arveloven, og adopsjonsloven, men de enkelte lovene siktet for forenkling viser seg og ha forandret seg i løpet av programmet.¹ Et utkast til revidert formulering av den første av disse lovene er produsert og levert til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), som nå er ansvarlig for denne prosessen. Utkastet ble ønsket velkommen av Kommunal- og moderniseringsministeren som klarere og generelt lettere tilgjengelig.²

IRM-rapportøren har ikke funnet uttalelser i media eller fra sivilsamfunnet som uttrykker oppmerksomhet eller tilfredshet med resultatet av prosessen så langt. I den grad dette er en indikasjon på hvordan fremtidige revisjoner av juridiske tekster vil bli mottatt, må disse prosessenes bidrag til å gjøre informasjon mer tilgjengelig vurderes som marginalt.

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGPs nettside.³

¹ "Løvarbeid i Norge: nye arbeidsformer," Språkrådet, konsultert 4. september 2016, <http://www.sprakradet.no/Klarsprak/juridisk-sprak/sprak-i-lover-og-forskrifter/lovarbeid-i-norge/>.

² "En ny kommunelov for et sterkere lokaldemokrati," Kommunal og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/en-ny-kommunelov-for-et-sterkere-lokaldemokrati/id2479155/>.

³ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

17 | NORSK TILSKUDDSPORTAL (UD)

Forpliktelsestekst:

Utenriksdepartementets tilskuddsportal er publisert på departementets nettside. Tilskuddsportalen gir en oversikt over alle tilskuddsavtaler signert av UD og Norad med planlagt eller faktisk overføring for 2013 og de kommende fire år. I henhold til International Aid Transparency Initiative's (IATI) prinsipper og målsettinger gir portalen enkel tilgang informasjon. Oversikten viser hvilke land tilskuddene skal anvendes i, hvem tilskuddsmottakerne som UD og Norad har inngått avtaler med er, og hvilke sektorer som mottar tilskudd. [...]

Beskrivelse av forpliktelsen

Informasjonen i UD's tilskuddsportal (under regjeringens nettside) er utviklet i henhold til IATIs retningslinjer, og oppdateres hver måned.

Ansvarlig institusjon: Utenriksdepartementet

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: Løpende Sluttdato: Pågår

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlja>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLER- TERINGSPE- RIODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
				X	X				X							X			X		
																X					

POLICY-HENSIKT

UD's tilskuddsportal¹ gir informasjon om alle tilskudd UD og Norad gir. Statistikken på portalen brukes til å rapportere til Organisasjonen for Økonomisk Samarbeid og Utviklings (OECD) såkalte Development Assistance Committee (DAC). Hensikten med deres publisering på en offentlig portal er å øke tilgangen til informasjon, informere offentlig debatt, og fremme ansvarlighet i allokeringen av penger til internasjonalt samarbeid.

STATUS

Midtveis: Ferdigstilt

I midtveisrapporten fant IRM-Rapportøren ut at den norske tilskuddsportal lever opp til IATI-standardene og at den også oppdateres månedlig, slik forpliktelsen forutsetter. Denne forpliktelsen var dermed ferdigstilt allerede ved midtveispunktet. For ytterligere informasjon, se IRM-ens framdriftsrapport for 2013-2014.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Marginalt forbedret

Denne nettsidens oppfyllelse av IATI-standardene og den månedlige oppdateringen som finner sted er positive skritt i retning av økt informasjonstilgang. I tillegg bidrar sidens forbedrede brukergrensesnitt til at relevant informasjon er lett tilgjengelig for journalister og andre interesserte. De undersøkende journalistene som ble konsultert som en del av arbeidet med denne rapporten og som skriver om internasjonal bistand beskrev imidlertid endringene av UD's tilskuddsportal som ubetydelige i forhold til deres mulighet til å finne den informasjonen de trenger. Dette var i noen grad knyttet til at respondentene vurderte informasjonen de fant på siden som irrelevant for deres arbeid.²

Til tross for slike tilbakemeldinger er IRM-rapportøren av den oppfatning at forbedringer i brukervennlighet er viktige nok til å utgjøre en forbedring i informasjonstilgjengelighet, spesielt for brukere som ikke er eksperter. Dette rettferdiggjør at ferdigstillingen av forpliktelsen må sies å ha hatt en marginal positiv innvirkning på tilgangen til informasjon innenfor sitt felt.

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGP's nettside.³

¹ "Utenriksdepartementets tilskuddsportal," Utenriksdepartementet, konsultert 8. september 2016, <http://udtilskudd.regjeringen.no/#/en/country?year=2016>.

² Guro Slettemark (Generalsekretær, Transparency International Norge), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos International Law and Policy Institute, mars og september 2016; Stian Slotterøy Johnsen (Generalsekretær, Frivillighet Norge), telefonintervju med Christopher Wilson, 13. september 2016; og Nils Øy (Spesialrådgiver, Norsk Presseforbund), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos Norsk Presseforbund, 1. september 2016.

³ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

18 | EN INTERNASJONAL KONVENSJON ELLER AVTALE OM ØKONOMISK ÅPENHET

Forpliktelsestekst:

[...] Norge vil ta initiativ til en internasjonal dialog om strengere regler for økonomisk åpenhet, for eksempel i form av en konvensjon eller avtale. Arbeidet vil pågå over lang tid og promotere en normativ agenda for finansiell og økonomisk åpenhet. Sammen med likesinnede land vil Norge etablere en felles forståelse for hva slike regler kan inneholde. Hensikten med dialogen vil være å utvikle regler til fremme av åpenhet i internasjonale finanstransaksjoner for på den måten å hindre ulovlige pengeoverføringer. Dette kan omfatte forpliktelser til å registrere og utveksle informasjon om økonomiske transaksjoner over landegrenser eller gjensidig juridisk assistanse i å spore pengeflyten.

[...] For å vurdere behovet for og innholdet i en mulig konvensjon eller avtale vil en internasjonal dialog være formålstjenlig. Denne dialogen vil søke å identifisere relevante fora der nye regler og tilhørende håndhevingsprosedyrer kan utvikles i samarbeid med strategisk valgte alliansepartnere. Innholdet i eventuelle forpliktelser må tilpasses nasjonal lovgivning og forpliktelser under andre konvensjoner, som for eksempel EU / EØS-regelverk. Motargumenter som har med selve prosedyren (en slik konvensjon eller avtale vil medføre, oversetterens anm.) å gjøre, inklusive kostnadene ved nye rapporteringsforpliktelser, må vurderes.

Beskrivelse av forpliktelsen:

Regjeringen vil ta initiativ til en internasjonal dialog om strengere regler for økonomisk åpenhet.

Ansvarlig institusjon: Utenriksdepartementet

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: 1. januar 2013

Sluttdato: 1. oktober 2014

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlIja>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLER- TERINGSPE- RI-ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
		X			X		X			X			Offisielt trukket tilbake					X			

POLICY-HENSIKT

Hensikten med denne forpliktelsen var å arbeide for en forbedring av det internasjonale regelverket for bekjempelse av overnasjonal korrupsjon og illegale pengeoverføringer.

STATUS

Midtveis: Offisielt trukket tilbake.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Uendret

Offentlig ansvarlighet: Uendret

Forpliktelsen ble offisielt trukket tilbake som en følge av manglende internasjonal oppslutning om en internasjonal konvensjon eller avtale om økonomisk åpenhet. Av den grunn ble ingen tiltak iverksatt i tilknytning til denne forpliktelsen

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGPs nettside.¹

¹ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

19 | REDUSERE INTERESSEKONFLIKTER – REGLEMENT FOR PERIODEN ETTER ANSETTELSE

Forpliktelsestekst:

[...] Reglementet gjelder dem som har bestemt seg for å gå inn i ny jobb, har akseptert et jobbtillbud utenfor offentlig sektor eller har til hensikt å etablere forretningsvirksomhet. Hensikten med reglementet er å unngå interessekonflikt, urettferdig konkurranse og redusert tillit til offentlig sektor. Reglementet kan tre i kraft om det er en klausul i den ansattes arbeidsavtale (eller i tiltredelsesdokumentet for ministre og statssekretærer).

[...] I 2005 introduserte Norge også et regelverk som omfattet midlertidig karantene for politikere som går over i stillinger som ledende offentlig ansatte i departementene.

Beskrivelse av forpliktelsen

Norge vil vurdere å formalisere de tre regelverkene for post-ansettelse til lovs status, heller enn å ha dem som klausuler i den ansattes arbeidskontrakt (eller tiltredelsesdokumentet for ministre og statssekretærer).

Ansvarlig institusjon: Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: Løpende Sluttdato: 1. juli 2014

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMEN- TERINGSPERI- ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
	X						X		X							X			X		

POLICY-HENSIKT

IRM-rapportøren fant at policy-hensikten for denne forpliktelsen var uklar. Kontaktpunktene for forpliktelsen kunne heller ikke redegjøre for forpliktelsens policy-hensikt.¹ På grunnlag av deskstudier og kontekstuell informasjon forstår IRM-rapportøren likevel at hensikten med denne forpliktelsen er å redusere faren for at lobbyister på grunn av sin tidligere stilling i regjeringsposisjoner kan utøve uheldig innflytelse i politiske prosesser. Denne problemstillingen ble aktuell da visse lobbyistforetak kom i mediens søkelys for antatt korrupsjon, inklusive påståtte forsøk på å påvirke lokale anskaffelsesprosesser² og betale lokale politikere.

STATUS

Midtveis: Ferdigstilt

I desember 2014 leverte Regjeringen et forslag til Stortinget om lovendring av Forskrift til lov om informasjonsplikt, karantene og saksforbud for politikere, embetsmenn og tjenestemenn (karanteneloven). I og med dette forslaget var også denne forpliktelsen innfridd. For mer informasjon, se IRM-ens framdriftsrapport for 2013-2014.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Offentlig ansvarlighet: Marginalt forbedret

Denne forpliktelsen tok sikte på å gjennomgå regler for perioden umiddelbart etter fratredelse fra stillinger i offentlig sektor. Som sådan var forpliktelsen et positivt første skritt i retning av å etablere klare regler for politisk karantene og med det forhindre antatt eller reelt misbruk av politiske stillinger i norsk politisk kontekst. En ny lov om politiske karantener trådte i kraft 1. januar 2016³. Denne representerer et positivt utkomme av vurderingene som er foretatt i tilknytning til denne forpliktelsen. Representanter som ble intervjuet som en del av arbeidet med denne rapporten bemerket at myndighetenes tiltak for å avverge politisk lobbyvirksomhet har pågått i årevis og at denne nye loven erstattet en eksisterende lov hvis målsetting var den samme. Ulike intervjuobjekter var av ulik oppfatning om hvorvidt den nye loven utgjorde en meningsfull forbedring. Intervjuene med sivilsamfunnsrepresentanter etterlot også et inntrykk av uenighet om den nye loven introduserte substansielt nye komponenter eller mekanismer som forbedret potensialet for offentlig ansvarlighet, eller om den bare omskrev eksisterende regulerende mekanismer.⁴

BLIR FORPLIKTELSEN VIDerefØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGPs nettside.⁵

¹ Daniel Møgster (Førstekonsulent, KMD), telefonintervju med Christopher Wilson og Lena Olsen, 16. mars 2016.

² "Økokrim mistenker Troms Kraft for grov korrupsjon," Aftenposten, konsultert 11. oktober 2016, <http://www.aftenposten.no/okokrim-mistenker-Troms-Kraft-for-grov-korrupsjon-102296b.html>. Se også, "Oslo-politikere selger hemmelige PR-tjenester," Aftenposten, konsultert 11. oktober 2016, <http://www.aftenposten.no/osloby/Oslo-politikere-selger-hemmelige-PR-tjenester-143701b.html>.

³ "Karantenenemnda," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 8. september 2016, <https://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/org/styrer-rad-og-utvalg/karantenenemnda/id611309/>.

⁴ Nils Øy (Spesialrådgiver, Norsk Presseforbund), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos Norsk Presseforbund, 1. september 2016 og Siri Gedde-Dahl (Leder av Offentlighetsutvalget), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos Norsk Presseforbund, 1. september 2016.

⁵ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

20 | SENTER FOR INTEGRITET I FORSVARSSEKTOREN

Forpliktelsestekst:

Som del av departementets sterke vektlegging av integritet, åpenhet og ansvarlighet, har Forsvarsdepartementet etablert et Senter for integritet i forsvarssektoren i Oslo.

Senteret vil bli et kunnskaps- og kompetansesenter og vil fokusere på utviklingen av godt styresett gjennom å bygge integritet, spesielt i form av institusjonsbygging og forebyggende anti-korrupsjonstiltak.

Beskrivelse av forpliktelsen

Senteret vil fungere som en ressurs for den norske forsvarssektoren, og vil også arbeide tett med våre allierte i NATO, NATOs medlemsland, og relevante nasjonale og internasjonale organisasjoner. På denne måten vil senteret være et viktig norsk bidrag til ytterligere fremdrift i dette viktige feltet; å bygge integritet, øke åpenhet og redusere faren for korrupsjon.

Ansvarlig institusjon: Forsvarsdepartementet

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: Løpende Sluttdato: Pågår

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEN- TERINGSPE- RIODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
	X						X		X						X			X			
															X						

POLICY-HENSIKT

Hensikten med denne forpliktelsen var å etablere et senter for integritet i forsvarssektoren (<http://cids.no>) som en nasjonal og internasjonal ressurs for promotering av anti-korrupsjon og integritet i forsvarssektoren. IRM-rapportøren har ikke funnet et mer spesifikt policy-problem som denne forpliktelsen har søkt å adressere.

STATUS

midtveis: Betydelig

Gitt den generelle formuleringen av forpliktelsen, er det vanskelig å evaluere hvilke konkrete tiltak det var meningen å gjøre som en del av denne forpliktelsen. Senteret har engasjert seg i en rekke aktiviteter, inklusive publikasjoner om godt styresett, en internasjonal konferanse og gjennomføring av et NATO-kurs.

Ved implementeringsperiodens slutt: Betydelig

I løpet av implementeringsperiodens andre år gjennomførte senteret flere tiltak som kan sies å promotere anti-korrupsjon og integritet. Senteret publiserte en artikkel om integritet i forsvarssektoren¹ og holdt et risikoseminar om integritet og korrupsjon.² Kontaktpunktene for denne forpliktelsen beskrev bred internasjonal virksomhet, spesielt i form av kurs for militære aktører i NATO-land. Til tross for gjentatte forespørsler og annen kommunikasjon var de imidlertid ikke i stand til å gi mer informasjon om aktiviteter på nasjonalt nivå som det er referert til i forpliktelsen (for eksempel i form av deltakere eller agendaer). Kontaktpunktene kunne heller ikke fremskaffe dokumentasjon på ytterligere virksomhet utført i denne handlingsplanens implementeringsperiode.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Offentlig ansvarlighet: Uendret

Den vage formuleringen av denne forpliktelsen gjør det vanskelig å evaluere dens status. Til tross for utstrakt korrespondanse lyktes IRM-rapportøren ikke i å få en liste over brukere av senterets tjenester. En slik liste kunne vært med på å bekrefte verdien av disse tjenestene. Å få snakke med brukere hadde også gjort det mulig å avgjøre om senteret hadde nådd sitt mål om å bli en ressurs. Aktiviteter under denne forpliktelsen var primært fokusert på internasjonale partnere. Det ble ikke lagt tilsvarende vekt på å engasjere seg i spørsmål om styresett og åpenhet i Norge. Til tross for at forpliktelsen understreker viktigheten av at senteret har mandat til å være en ressurs later det ikke til å ha hatt noen meningsfull innflytelse på kvaliteten i myndighetenes åpenhet eller offentlig ansvarlighet. Det er også verdt å merke seg at forsvarssektoren generelt, og Forsvarsdepartementet spesielt har slitt med å opprettholde et renommé som åpent og etterrettelig. Tvert imot har sektoren generelt, departementet spesielt, fra tid til annen blitt kritisert for mangel på åpenhet og utilfredsstillende responser på forespørsler gjort med hjemmel i Offentlighetsloven.³

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGPs nettside.⁴

¹ Bård B. Knudsen, "Integritet i forsvarssektoren: mer enn gode hensikter," Norsk Militært Tidsskrift (NMT) nr. 4 2015, konsultert 9. september 2016, http://sifs.no/?page_id=4693.

² "Integritet og korrupsjon - risikoseminar," Senter for integritet i Forsvarssektoren, konsultert 9. september 2016, http://sifs.no/?page_id=4693.

³ "Innsyn i dokumenter om Forsvarets salg av fartøy - spørsmål om taushetsplikt for opplysninger om lovbrudd," Sivilombudsmannen (25. august, 2015), konsultert 8. september, 2016, <https://www.sivilombudsmannen.no/uttalelser/innsyn-i-dokumenter-om-forsvarets-salg-av-fartoy-sporsmal-om-taushetsplikt-for-opplysninger-om-lovbrudd-article3962-114.html>.

⁴ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

21 | MODERNISERING AV OFFENTLIG FORVALTNING

Forpliktelsestekst:

[...] Hensikten med dette initiativet er å klargjøre målsettinger og prioriteringer, roller og ansvarsområder, redusere unødvendig rapportering, og fremme bedre lederskap og mer effektive sentrale myndighetsinstanser, blant annet gjennom bedre utnyttelse av IKT og ved hjelp av bedre samhandling og koordinering på tvers av sektorer og administrative nivåer.

Beskrivelse av forpliktelsen

Regjeringen vil vurdere ulike tiltak for å fremme en mer implementerings- og resultatorientert administrasjon. Disse tiltakene vil søke å styrke samhandling og koordinering på tvers av enheter, sektorer og administrative nivåer. Dette vil bidra til å sikre at sentrale myndighetsenheter ledes bedre og at de gjør mer bruk av IKT enn det de gjør i dag.

Ansvarlig institusjon: Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: Uspesifisert

Sluttdato: 15. desember 2013

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMEN- TERINGSPE- RIODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
	X				Uklar				X				Umulig å si				X				

POLICY-HENSIKT

Forbedringer av offentlige tjenester og e-forvaltningstjenester har vært en prioritet for regjeringen i flere år, representert ved etableringen Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi), i 2008.¹ Denne forpliktelsen er vagt formulert, men speiler i så måte den generelle ambisjonen om å forbedre den offentlige forvaltningens effektivitet og resultater, så vel generelt som ved bruk av IKT.

STATUS

Midtveis: Umulig å si ut fra myndighets- og sivilsamfunnsresponser

Denne forpliktelsen er vagt formulert, og dette gjorde det vanskelig å vurdere dens potensielle innflytelse og grad av ferdigstillelse. Bedre ledelse og mer bruk av IKT ville ganske sikkert utgjøre en forskjell, og IRM-rapportøren anbefaler at forpliktelser i tilknytning til dette emnet i fremtidige handlingsplaner formuleres i klart og målbart språk

Ved slutten av implementeringsperioden: Umulig å si ut fra myndighets- og sivilsamfunnsresponser

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har beskrevet flere tiltak gjennomført i 2015 som alle er nært knyttet til denne forpliktelsen, inklusive aktiviteter beskrevet i regjeringens treårige strategi for bedre forvaltning og offentlig lederskap. Tiltakene omfatter forbedring av rammeverkene for beslutningsprosesser, blant annet gjennom å inkludere dokumentasjon av fakta i disse prosessene og å klargjøre prosjekt- og posisjonsbeskrivelser for å "forbedre lederskap".² Som følge av at forpliktelsen er så vagt formulert er IRM-forskeren ikke i stand til å avgjøre i hvilken grad forpliktelsen er ferdigstilt.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Denne forpliktelsen var i sin helhet intern for myndighetene i den forstand at den forpliktet myndighetene til å "vurdere" tiltak for å "styrke samhandling og koordinering på tvers av ulike organer". I lys av forpliktelsens mangel på et publikumsrettet element, kunne IRM-rapportøren ikke finne bevis på at den har hatt noen meningsfull innflytelse på myndighetenes åpenhet

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGPs nettside.³

¹ "Om Difi," Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi), konsultert 11. oktober 2016, <https://www.difi.no/om-difi>.

² Program for bedre styring og ledelse i staten 2014-2017, tilgjengelig på https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kmd/apa/program_for_bedre_styring_og_ledelse_i_statens.pdf.

³ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

22 | ÅPENHET I INNTEKTSFORVALTNINGEN I OLJE- OG GASS-SEKTOREN

Forpliktelsestekst:

[...]

Beskrivelse av forpliktelsen

I 2014-15 vil Norge

- Fortsette å leve opp til Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)-prinsippene og støtte EITIs internasjonale sekretariat og utviklingslands EITI-implementering, gjennom både bilaterale og multilaterale program.
- Styrke Olje for Utvikling-programmet, det største utviklingsprogrammet i sitt slag i verden, og støtte og veilede mer enn 20 utviklingsland om forvaltning av petroleumsressurser.
- Fremme utviklingen av en "åpenhetsgaranti", og sikre fattige land som er rike på natur-ressurser tilgang til nødvendige regnskapstall fra selskaper som er involvert i å hente ut olje- og gass-ressursene slik at disse selskapene kan beskattes riktig.
- Vurdere å ta i bruk et land for land-basert rapporteringssystem for olje- og gass-sektoren.
- Arbeide for å styrke finanssektorens generelle åpenhet, for eksempel gjennom å motarbeide typiske skatteparadisers praksis med å skjule inntektsbringende eierskap og informasjon om økonomiske transaksjoner og støtte utveksling av skatteopplysninger.

Ansvarlig institusjon: Utenriksdepartementet

Støtteinstitusjoner: Olje- og energidepartementet

Startdato: 2014

Sluttdato: 2015

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLENTERINGS- PERIODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
		X					X			X				X					X		

POLICY-HENSIKT

Gjennomsiktighet i olje og gass sektoren er et viktig politisk spørsmål i Norge. Begrensninger i gjennomsiktigheten i norske private selskapers investeringer og andre aktiviteter i utlandet har ført til betydelig debatt parallelt med det internasjonale engasjementet på lignende politiske saker og spørsmål som det refereres til i denne forpliktelsen. De fem delmålene det refereres til i denne forpliktelsen representerer en bred rekke med saker der Norge besitter betydelig erfaring og engasjement. Policy-målene for hvert delmål er beskrevet nedenfor:

1. Fortsette å leve opp til Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)-prinsippene og støtte EITIs sekretariat og implementering:
Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) er en global standard til fremme av åpen og ansvarlig forvaltning av naturressurser. Deltakende land forplikter seg til spesifikke standarder for inntekstrapportering. EITIs sekretariat ligger i Oslo.
2. Styrke Olje for Utvikling-programmet:
Olje for Utvikling-programmet er et norsk internasjonalt bistandsprogram som søker å bidra til økonomisk, sosial og miljømessig forsvarlig forvaltning av petroleumsbasert ressursutvinning i utviklingsland, primært gjennom utvikling av ferdigheter og kapasitet blant aktører i utviklingsland.
3. Fremme utviklingen av en 'åpenhetsgaranti':
En åpenhetsgaranti er en forpliktelse foretatt av myndigheter om proaktivt å oppgi åpen informasjon om internasjonal bistand.¹ IRM-rapportøren fant ingen spor av diskusjon om dette spesifikke konseptet i Norge, men det kan relateres til nylige politiske diskusjoner om effektivitet og åpenhet i norsk internasjonal bistand.²
4. Vurdere å ta i bruk et land for land-basert rapporteringssystem for olje- og gass-sektoren:
Land-for-land-rapportering er en lovfestet forpliktelse for norskeide selskap registrert i andre land om å oppgi profitt, kostnader, skatt, og ansatte for hvert land selskapet opererer i. Dette er del av et mer omfattende forsøk på å spore penger gjemt i skatteparadis rundt om i. Dette er fokuset i forpliktelse 24, omtalt lenger ute i denne rapporten.
5. Arbeide for å styrke finanssektorens generelle åpenhet:
Ett eksempel her er å motarbeide skatteparadisenes typiske praksiser. Selv om dette delmålet klart uttrykker sin egen policy-hensikt, er den vagt formulert.

STATUS

Midtveis: Begrenset

Slik de er formulert pr. i dag, er delmålene under denne forpliktelsen ikke tilstrekkelig spesifikke til å kunne vurderes. Av de tre delmålene som kunne vurderes, er delmål 4 – et land-for-land-basert rapporteringssystem fullt implementert og dermed ferdigstilt tidlig i 2014. Fremtidige forpliktelser bør ha ambisjoner utover allerede pågående tiltak og være mer spesifikke i hvordan de er formulert.

Ved implementeringsperiodens slutt: Begrenset

1. Fortsette å leve opp til Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)-prinsippene og støtte EITIs sekretariat og implementering:
Norge fortsetter å ta del i EITI og være vertskap for EITI-sekretariatet, og sivilsamfunnet i Norge ser positivt på denne deltakelsen.³ Dette delmålet er imidlertid for vagt formulert til at det kan avgjøres om det er ferdigstilt.

2. Styrke Olje for Utvikling-programmet:

Pr. 2016 fortsetter Norge å lede dette programmet, i samarbeid med 12 land,⁴ og til tross for kritikk fra sivilsamfunnet for at programmet fremmer norske økonomiske interesser på bekostning av lokale, sosiale og økonomiske interesser i partnerlandene.⁵ Dette delmålet er imidlertid for vagt formulert til at det kan avgjøres hvorvidt det er ferdigstilt eller ei.

3. Fremme utviklingen av en 'åpenhetsgaranti':

Utenriksdepartementets tilskuddsportal gir informasjon om alle bistandstilskudd som departementet selv eller Norad har inngått kontrakt om.⁶ I henhold til hva IRM-rapportøren legger i hva en 'åpenhetsgaranti' skal innebære, er opprettelsen av denne portalen verken motivert eller ledsaget av et offentlig løfte eller en strategi. (Den norske tilskuddsportalen kan altså ikke regnes som en fullgod 'åpenhetsgaranti,' oversetterens anm.)

4. Vurdere å ta i bruk et land for land-basert rapporteringssystem for olje- og gass-sektoren:

Dette delmålet var ferdigstilt ved midtveispunktet, som beskrevet under forpliktelse 24.

5. Arbeide for å styrke finanssektorens generelle åpenhet:

Norge er engasjert i en betydelig mengde arbeid for å sikre åpenhet i finanssektoren internasjonalt, inklusive de ovennevnte delmålene og arbeidet som beskrives i denne rapportens forpliktelser nr. 17, 18, 23 og 24, men som er for omfattende til at det fullt ut kan dokumenteres her. Dette delmålet nevner spesielt å motarbeide skatteparadis, som har vært et offentlig politisk mål for norske myndigheter. Myndighetene har imidlertid blitt kritisert for ikke å skille mellom skatteparadis og 'legitime tredjeland finanssentre'.⁷ Dette delmålet er uansett for vagt formulert til at man kan avgjøre om det er ferdigstilt eller ei.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Offentlig ansvarlighet: Marginalt forbedret.

1. Fortsette å leve opp til Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)-prinsippene og støtte EITIs sekretariat og implementering:

Norge har møtt alle EITIs krav til rapportering om flyt av penger og har ikke hatt noen avvik i de fem årene landet har deltatt i dette initiativet.⁸ EITI Norge har inkludert dannelsen av en multi-interessent-gruppe, som av noen sivilsamfunnsrepresentanter sees på som et positivt bidrag til offentlig ansvarlighet.⁹ Publish What You Pay (PWYP) Norge er medlem av denne gruppen og er den av alle Norges sivilsamfunnsorganisasjoner hvis mandat ligger nærmest opp til EITIs eget. PWYP Norge har imidlertid foreslått å avbryte Norges deltakelse i EITI til fordel for en strengere tilnærming for å fremme økonomisk åpenhet i Norges olje- og gassindustri. PWYP argumenterer for at dette best fremmes i andre fora enn EITI.¹⁰ Dette kan tyde på at Norges deltakelse i EITI i beste fall har hatt begrenset innflytelse på det offentliges ansvarlighet.

2. Styrke Olje for Utvikling-programmet:

Til tross for den internasjonale oppmerksomheten rettet mot Olje for Utvikling-programmet kunne IRM-rapportøren ikke finne bevis på at dette programmet har skapt eller forbedret mulighetene til å holde offentlig ansatte ansvarlige for deres handlinger. Ingen av interessentene som ble intervjuet som en del av arbeidet med denne rapporten var i stand til å kommentere på programmet, og gjennomgang av norske sivilsamfunnsnettsider resulterte bare i treff der internasjonal innflytelse ble kommentert.

3. Fremme utviklingen av en 'åpenhetsgaranti':

De undersøkende journalistene og sivilsamfunnsrepresentantene som ble intervjuet som en del av arbeidet med denne rapporten mente at åpenhet i bistandssammenheng ikke var et prioritert område i Norge, og ingen av dem hadde brukt eller utforsket bistandsstatistikken UD har offentliggjort, selv om de var klar over at denne statistikken ligger der.¹¹ Ettersom IRM-rapportøren ikke fant bevis på at dette delmålet var forsøkt nådd, kan det heller ikke sies å ha hatt noen innflytelse på offentlig ansvarlighet.

4. Vurdere å ta i bruk et land for land-basert rapporteringssystem for olje- og gass-sektoren:

Denne lovgivningen er trådt i kraft, og det var et betydelig og positivt fremskritt for åpenhet. Kontroversielle endringer av lovgivningen har imidlertid kommet opp til diskusjon, og lovens fremtid er usikker. Se ytterligere detaljer under forpliktelse nummer 24.

5. Arbeide for å styrke finanssektorens generelle åpenhet:

Med unntak av aktivitetene og resultatene beskrevet under de ovenstående delmålene (spesielt 1 og 4), fant IRM-rapportøren ikke at det offentliges ansvarlighet var blitt positivt påvirket som et resultat av Norges støtte til internasjonal økonomisk åpenhet. Selv om spørsmålet om skatteparadis har utløst betydelig debatt mellom norske myndigheter og sivilsamfunnsaktører,¹² var IRM-rapportøren ikke i stand til å påvise noen måter denne debatten eller policy-prosesser som dem beskrevet over påvirket offentlighetens ansvarlighet.

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Norges tredje nasjonale handlingsplan kan tolkes dithen at det femte delmålet i denne forpliktelsen, å styrke finanssektorens generelle åpenhet, videreføres, spesielt gjennom de to forpliktelsene nedenfor, som begge handler om internasjonal økonomisk åpenhet.¹³

Forpliktelse 8. Studere hvordan relevant informasjon relater til land-for-land rapporteringen fra datterselskap og støttefunksjoner i tredjeland bør presenteres i regnskap, og også i mulige veiledningsprogram. (Land-for-land-rapportering.)

Forpliktelse 9. Register for endelig inntektsbringende eierskap: Hensikten er å øke tilgangen til informasjon om hvem som eier og har kontroll over interessene i norske selskap, og også å følge opp de internasjonale forpliktelsene Norge har gjennom medlemskap i og støtte til Financial Action Task Force (FATF) og EØS samarbeidet.

¹ See for eksempel, UK's åpenhetsgaranti på <https://www.gov.uk/government/news/the-uk-aid-transparency-guarantee>.

² Se for eksempel, "Bistand Til Ren Energi Har Gitt Få Resultater," Riksrevisjonen, konsultert 11. september 2016, <http://bit.ly/1PT8QrG>; and "Riksrevisjonens Undersøkelse Av Bistand Til Godt Styresett Og Antikorrupsjon I Utvalgte Samarbeidsland," Riksrevisjonen, konsultert 11. september 2016, <http://bit.ly/1O9gcZ6>.

³ Gro Skaaren-Fystro, "Experiences with EITI in Norway," presentasjon av Transparency International Norge til Ekspertmøtet "One size fits all? What can we afford in Germany EITI," i desember 2014, konsultert 11. september 2016, https://www.transparency.de/fileadmin/pdfs/Weitere_Termine/Veranstaltungsarchiv/D-EITI/One_Size_fits_all/EITI_-_the_Norwegian_experience.pdf.

⁴ "Olje for utvikling," NORAD, oppdatert 25. mai, 2016, konsultert 11. september 2016, <https://www.norad.no/tema/okonomisk-utvikling-og-offentlig-forvaltning/olje-for-utvikling/>.

⁵ See for eksempel "Norges interesser vs. Angolas utviklingsbehov," RORG-nettverket, oppdatert 14. mars 2016, konsultert 11. september 2016, <http://www.rorg.no/Artikler/3340.html>.

⁶ "Utenriksdepartementets tilskuddsportal," konsultert 8. september 2016, <http://udtilskudd.regjeringen.no/#/en/country?year=2016>.

⁷ "Balanseskunst om skatteparadis," Tax Justice Network Norge (24. mai 2016), konsultert 11. september 2016, <http://taxjustice.no/ressurser/balanseskunst-om-skatteparadis>.

⁸ "EITI Key Documents for Norway," konsultert 11. september 2016, https://eiti.org/implementing_country/15#key-documents.

⁹ Gro Skaaren-Fystro, "Experiences with EITI in Norway," presentasjon av Transparency International Norge til Ekspertmøtet "One size fits all? What can we afford in Germany EITI," i desember 2014, konsultert 11. september 2016, https://www.transparency.de/fileadmin/pdfs/Weitere_Termine/Veranstaltungsarchiv/D-EITI/One_Size_fits_all/EITI_-_the_Norwegian_experience.pdf.

¹⁰ "Should we 'shut down' EITI in Norway?," Publish What You Pay Norway (22. april 2016), konsultert 11. september 2016, <http://www.publishwhatyoupay.no/nb/node/16874>.

¹¹ Guro Slettemark (Generalsekretær, Transparency International Norge), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos International Law and Policy Institute, mars og september 2016; Nils Øy (Spesialrådgiver, Norsk Presseforbund), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos Norsk Presseforbund, 1. september 2016; og Siri Gedde-Dahl (Leder av Offentlighetsutvalget), ansikt-til-ansikt-intervju med Christopher Wilson, hos Norsk Presseforbund, 1. september 2016.

¹² Friar Aarsnes, "Investorer og skatteparadis," Bistandsaktuelt (9. mai 2016), konsultert 11. september 2016, <http://www.bistandsaktuelt.no/arkiv-kommentarer/2016/investorer-og-skatteparadis>.

¹³ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

23 | ÅPENHET I FORVALTNINGEN AV STATENS PENSJONSFOND

Forpliktelsestekst:

Åpenhet er et nøkkelp prinsipp også i forvaltningen av Statens Pensjonsfond, som består av Statens Pensjonsfond Global og Statens Pensjonsfond Norge. Begge er statlige sparemekanismer. Finansdepartementet har det overordnede ansvaret for forvaltningen av de to fondene og leverer en stortingsmelding om dette hvert år. [...]

Norges Bank rapporterer både kvartalsvis og årlig på forvaltningen av det samlede fondet [...]

Stortinget har etablert et representantskap for Norges Bank. Dette rådgivende organet følger bankens operasjoner og sikrer at banken følger reglene som regulerer dens aktiviteter, inklusive forvaltningen av Statens Pensjonsfond. [...]

I henhold til fondets retningslinjer skal selskap ekskluderes fra fondets investeringsportefølje om det viser seg at de er involvert i produksjon eller annen virksomhet som medfører en uakseptabel risiko for at selskapet bidrar til dypt uetisk virksomhet. Ekskluderingsmekanismen håndteres av Finansdepartementet etter å ha mottatt anbefalinger fra en uavhengig instans, Etikkrådet. Informasjon om dette rådets arbeid og rådets anbefalinger til Finansdepartementet er offentlig. Hver anbefaling offentliggjøres når Finansdepartementet har fattet sin beslutning. [...]

Beskrivelse av forpliktelsen

Norges Bank har nylig besluttet å gjøre resultatene av avstemninger offentlig tilgjengelige på sin egen nettside én virkedag etter at generalforsamlingen er avsluttet.

Ansvarlig institusjon: Finansdepartementet

Støtteinstitusjoner: Norges Bank

Startdato: Uklar Sluttdato: Uklar

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMEN- TERINGSPERI- ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
				X	X					X						X		X			
																X					

POLICY-HENSIKT

Hensikten med denne forpliktelsen er å fremme tilgang til informasjon angående beslutningsprosesser i forvaltningen av Norges nasjonale pensjonsfond. Dette fondet er et offentlig gode av vesentlig interesse for folk flest. Politiske og økonomiske beslutninger i tilknytning til fondet skjer regelmessig. Beslutninger om å ekskludere selskap fra fondet, spesielt på etisk grunnlag, har vekket særlig interesse i norsk offentlig debatt.¹ Til tross for både deskstudier og korrespondanse med forpliktelsens kontaktpunkter fant ikke IRM-rapportøren frem til noe spesifikt problem som denne forpliktelsen retter søkelyset mot og prøver å løse.²

STATUS

Midtveis: Ferdigstilt

Denne forpliktelsen var ferdigstilt allerede ved implementeringsperiodens midtveispunkt. Norges Bank gjør stemmeresultatene fra sin generalforsamling elektronisk tilgjengelige gjennom sin nettside (<http://www.nbim.no/en/the-fund/holdings/>). Et søk foretatt av IRM-rapportøren på Norges Banks nettside bekreftet at noen avstemningsresultater er tilgjengelige. I og med dette er forpliktelsen fullført og ferdigstilt. For mer informasjon, se IRM-ens Framdriftsrapport for 2013-2014.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Uendret

Offentliggjøringen av avstemningsresultater er et positivt skritt i retning av større åpenhet for enhver myndighetsinstans. Det er imidlertid ikke klart at dette konkrete tilfellet gir noen ytterligere nyttig informasjon om ekskluderingsprosedyrer fra Statens Pensjonsfond. Dette er tilfellet i og med at Etikkrådets og Finansdepartementets anbefalinger, som er det Norges Banks avstemninger baserer seg på, jo allerede er offentliggjort. Den aktuelle nettsiden er dessuten vanskelig å bruke. Dens primære søkefunksjon er orientert rundt spesifikke selskap og inkluderer en knapp for å 'stemme'. For flertallet av selskap som IRM-rapportøren testet ledet imidlertid denne knappen til en side som bare sa at ingen stemme-informasjon var tilgjengelig. Departementets kontaktpunkt beskrev dette som en teknisk utfordring og la til at fullstendige avstemningsreferater uansett var tilgjengelige på <https://www.nbim.no/en/responsibility/voting-records/>. Da IRM-rapportøren forsøkte å gå inn på denne siden, førte dette bare frem til en side som informerte om at nettstedet ikke var offentlig tilgjengelig.

IRM-rapportøren har ikke kunnet bekrefte offentliggjøringen av all den informasjon forpliktelsen beskriver. IRM-rapportøren har heller ikke kunnet påvise at forpliktelsen har hatt noen innvirkning på myndighetenes praksis.

Det er verdt å merke seg at om dette hadde vært tilfelle på midtveispunktet, ville forpliktelsen neppe blitt kodet som fullført og ferdigstilt. Det er ikke klart for IRM-rapportøren om det at den relevante informasjonen ikke var tilgjengelig skyldtes en midlertidig teknisk feil, eller om årsaken var mer grunnleggende utfordringer i Finansdepartementet.

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGPs nettside.³

¹ Kristian Skårdalsmo, "Slaget om Etikkrådet til Stortinget," Dagsavisen, konsultert 11. oktober 2016, <http://www.dagsavisen.no/innenriks/slaget-om-etikkradet-til-stortinget-1.283149>.

² Lill-Solrun Ryddheim Dahlin (Seniorrådgiver, Finansdepartementet), i epostkorrespondanse med Christopher Wilson, August 2016.

³ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

24 | ÅPENHET OG ANTI-KORRUPSJONSTILTAK

Forpliktelsestekst:

[...]

Åpenhet er en nøkkeldimensjon i Norges nylig vedtatte handlingsplan mot Økonomisk Kriminalitet (mars 2011). Handlingsplanen diskuterer tiltak som land-for-land-rapportering. Dette er et annerledes konsept enn ordinær økonomisk rapportering i og med at det presenterer økonomisk informasjon for hvert av landene et selskap opererer i, heller enn ett felles sett av informasjon på globalt nivå. Å rapportere for eksempel skatt, avgifter og bonuser et multinasjonalt selskap betaler til regjeringen der selskapet er aktivt vil synliggjøre selskapets økonomiske innflytelse i landet. En så åpen tilnærming vil også oppmuntre til mer bærekraftige forretningsmodeller.

I oktober 2011 foreslo Europakommisjonen å introdusere et EU-system for land-for-land-rapportering, for å øke åpenheten angående store olje-, gass og tømmerbaserte selskapers og tilsvarende selskaper som er registrert i EUs betaling til myndighetene i landene de opererer i. Forslaget ble vedtatt av Europaparlamentet og Rådet i juni 2013.

Norge støtter generelt opp om EUs forslag når det gjelder land-for-land-rapportering. Lovgivningen er på linje med regjeringens arbeid relatert til økt åpenhet i internasjonale betalingsstrømmer. Lovgivningen er også på linje med regjeringens forsøk på å bli med i informasjonsutvekslingsavtaler med skatteparadis, med sikte på å bekjempe skatteunndragelse. [...]

Den norske regjeringen opprettet en arbeidsgruppe i desember 2012. Gruppen fikk i oppdrag å se nærmere på den nasjonale reguleringen av land-for-land-rapporteringen. Departementet mottok arbeidsgruppens rapport i begynnelsen av mai, og har til hensikt å introdusere slike krav fra 2014.

Beskrivelse av forpliktelsen

I oktober 2013 sendte Finansdepartementet et lovforslag om land-for-land-rapportering til Stortinget.

Ansvarlig institusjon: Finansdepartementet

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: Løpende Sluttdato: Uklar

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QVIJja>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMEN- TERINGSPERI- ODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
			X		X					X						X			X		

POLICY-HENSIKT

Land-for-land-rapportering av økonomiske transaksjoner utført av internasjonale selskap og deres tilsluttede virksomheter er et forsøk på å øke internasjonal økonomisk åpenhet, bekjempe illegal kapitalflyt og innføre rettfærdig beskatning. Inspirert av reguleringsmekanismer i USA ble land-for-land-rapportering fra 2011 en prioritet i det norske sivilsamfunnet og utløste en diskusjon med Utenriksdepartementet, som i sin tur ledet frem til tiltakene beskrevet i denne forpliktelsen.¹

STATUS

Midtveis: Ferdigstilt

I og med regjeringens forslag lovforslag til Stortinget om land-for-land-rapportering, var denne forpliktelsen ferdigstilt. Dette skjedde allerede før midtveispunktet for implementeringsperioden. For mer informasjon, se IRM-ens Framdriftsrapport for 2013-2014.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Marginalt forbedret

Gjennom å øke åpenheten i privat sektor har forpliktelsen bidratt til økt tilgang til informasjon. Forpliktelsen krevde offentliggjøring av informasjon som for eksempel registreringen av selskapers underselskap, inklusive dem som er registrert i skatteparadis. Noen sektorer og skatteparadis er likevel unndratt rapporteringsplikt og sivilsamfunnsaktører har uttrykt et ønske om å skjerpe lovgivningen,² som skal gjennomgås i 2018. Flere departement har allerede foreslått å revidere lovgivningen til å kreve mindre åpenhet.³ Sivilsamfunnet har reagert meget sterkt på dette.⁴

I skrivende stund er denne lovgivningens fremtid høyst usikker. Deskstudier og intervjuer foretatt av IRM-rapportøren har ikke ledet frem til eksempler på at land-for-land-rapporteringen er blitt brukt av sivilsamfunnet til å ansvarliggjøre noen parter. Potensialet for dette må likevel sies å være stort.

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen videreføres i regjeringens tredje nasjonale handlingsplan. Den aktuelle forpliktelsen beskrives på følgende måte:

Forpliktelse 8. Studere hvordan relevant informasjon relater til land-for-land rapporteringen fra datterselskap og støttefunksjoner i tredjeland bør presenteres i regnskap, og også i mulige veiledningsprogram. (Land-for-land-rapportering.)

Handlingsplanen er tilgjengelig på OGPs nettside.⁵

¹ "Positiv til land-for-land-rapportering men venter på EU," Tax Justice Network Norway, konsultert 11. oktober 2016, <http://taxjustice.no/ressurser/positiv-til-land-for-land-rapportering-men-venter-pa-eu>.

² "Hvorfor Norge bør prioritere utvidet land-for-land rapportering," Publish What You Pay Norway (26. mai 2016), konsultert 11. oktober 11, 2016, <http://www.publishwhatyoupay.no/nb/node/16898>; og "Land-for-land-rapporteringen må være åpen," Tax Justice Network Norway (January 27, 2016), konsultert 8. september 2016, <http://taxjustice.no/ressurser/land-for-land-rapporteringen-ma-vaere-afen>.

³ "Endringer i ligningsloven (land-for-land-rapportering til skattemyndighetene)," Stortinget Prop. 120 L (2015-2016), accessed September 8, 2016, <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=65606>.

⁴ "Lurer du på hvorfor LLR må være åpen?," Tax Justice Network Norway (June 15, 2016), accessed September 8, 2016, <http://taxjustice.no/ressurser/lurer-du-pa-hvorfor-llr-ma-vaere-afen>.

⁵ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

25 | KOMMUNESEKTOREN

Forpliktelsestekst:

[...] Kommunenes Sentralforbund (KS) er interesseorganisasjonen og fagforeningen for for ansatte i kommunesektoren. Alle kommuner og fylkesstyrrer er medlemmer av KS.

Beskrivelse av forpliktelsen

- KS vil videreutvikle Styrevervregisteret, med sikte på å gjøre det mer tilgjengelig og lettere å bruke, og for å sikre mer omfattende av interesser og styreverv av valgte representanter og kommunale ledere.
- KS vil innføre tiltak for ytterligere å utvikle Kommune-Stat-Rapportering KOSTRA. Hensikten er å bedre informasjonen om driften av kommunene, blant annet gjennom ytterligere utvikling av kvalitetsindikatorer og ved å identifisere og fjerne informasjon om drift som ikke brukes aktivt.
- KS vil arbeide for å oppnå åpen og tilgjengelig informasjon om målsettinger for skolen, og om strategier, planer og resultater på alle nivåer i organisasjonen. Åpenhet er den beste drivkraft for forbedringer og kvalitetsmessig utvikling. Kommunesektoren må derfor ha tilgang til all informasjon av relevans for utvikling av høykvalitets-tjenester.
- KS vil undersøke spørsmål om dobbeltroller i tilknytning til revideringen av KS's anbefalinger om fornuftig kommunalt eierskap, tentativt høsten 2013.

Ansvarlig institusjon: Kommunenes Sentralforbund (KS)

Støtteinstitusjoner: Ingen

Startdato: Løpende Sluttdato: Uklar

Redaksjonell note: Av formatteringshensyn er forpliktelsesteksten forkortet. For forpliktelsestekstens fullstendige formulering, se <http://bit.ly/1QIVlJa>.

OVERSIKT OVER FORPLIKTELSE	SPESIFISITET				RELEVANS FOR OGP-VERDIER (SOM SKREVET)				POTENSIELL VIRKNING				GRAD AV FULLFØRING		MIDTVEIS VED IMPLEMENTERINGS- PERIODENS SLUTT		BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?				
	Ingen	Lav	Middels	Høy	Tilgang til informasjon	Folkelig deltakelse	Offentlig ansvarlighet	Teknologi og innovasjon for åpenhet og ansvarlighet	Ingen	Begrenset	Moderat	Transformativ	Ikke påbegynt	Begrenset	Betydelig	Ferdigstilt	Forverret	Uendret	Marginalt	Betydelig	I helt utmerket grad
		X			X					X				X					X		
															X						

POLICY-HENSIKT

Hensikten med denne forpliktelsen var å rette oppmerksomheten mot et bredt spekter av saker angående kommunalt styre og mål for kvaliteten i dette. Forpliktelsen omfatter en rekke tiltak iverksatt av KS, som er opptatt av å forbedre kvaliteten og effektiviteten i kommunal forvaltning. Informasjon om kommunestyrer er bare delvis tilgjengelige i elektroniske nasjonale registre, men oftere på lokale kommunestyrers nettsider. Dette er imidlertid ikke standardisert. Kvaliteten varierer også mye fra kommune til kommune, og fra én region til en annen, i samsvar med ulike strategier og prioriteringer og forskjeller i infrastruktur og ressursituasjon. Dette kan frustrere koordinering og planlegging på nasjonalt nivå rettet mot kommunenivået. Denne forpliktelsen søker å forbedre tilgjengeligheten til informasjon om kommunal forvaltning generelt, men har et særlig fokus på styreverv, tekniske indikatorer og strategiplaner i utdanningssektoren.

STATUS

Midtveis: Begrenset

KS lagde et styrevervregister som gir en oversikt over styreverv og andre viktige roller og interesser for omlag 39.000 valgte ledere. KS rapporterer om fremdrift på delmålene angående KOSTRA og informasjon om skolen, men at man ikke har hatt fremgang på å gjøre informasjon om skolenes målsettinger, strategier, planer og resultater mer tilgjengelig. KS melder også at arbeidet med å undersøke dobbeltrolle-utfordringer i tilknytning til revideringen av KS's anbefalinger ikke er påbegynt. Mens disse delmålene alle dreier seg om å forhindre korrupsjon på kommunenivå, kan det se ut som om KS's status som sivilsamfunnsorganisasjon har hindret fremdrift i retning av ferdigstillelse.

Ved implementeringsperiodens slutt: Betydelig

Mens noe fremdrift er oppnådd på nesten alle områder av denne forpliktelsen, har det vært betydelig fremdrift på noen av områdene. Styrevervregisteret (<http://www.styrevervregisteret.no/>) er blitt ytterligere utviklet til nå også å inkludere 1) spesifikk informasjon om enkeltindivider, 2) automatisk oppdatering fra Brønnøysundregistrene (<https://www.brreg.no/>), og 3) online redigeringsfunksjon for brukeres egne profiler og e-post-varsling for brukere. KOSTRA, den kommunale rapporteringsmekanismen er også blitt eksternt evaluert¹. Evalueringen resulterte blant annet i at to nye indikatorer for kvalitet ble lagt til og en diskusjon om implementering av en Application Program Interface (API) for KOSTRA data. Disse er nå inkorporert i KOSTRA's plattform.² KS har også kommet med anbefalinger i tilknytning til spørsmålene om dobbeltroller i forbindelse med kommunalt eierskap. Anbefalingene er tilgjengelige på www.ks.no.

BLE MYNDIGHETENES PRAKSIS MER ÅPEN?

Tilgang til informasjon: Marginalt forbedret

Enkel tilgang til informasjon om kommunale forvaltningsorganer er en viktig del av å øke åpenheten på kommunestyrenivå. I konsultasjoner IRM-rapportøren har hatt i arbeidet med å utvikle denne rapporten er viktigheten av kommunal forvaltning gjentatte ganger blitt understreket. Undersøkelsene som er blitt gjort i arbeidet med denne rapporten viser også at gjennomføringen av denne forpliktelsen ved hjelp av en sivilsamfunnsorganisasjon har vært en utfordring og i sum hindret forpliktelsens målsettinger i å bli realisert. Dette hadde i noen grad også sammenheng med de komplekse institusjonelle relasjonene som gjør seg gjeldende i forvaltningen på kommunenivå. NGO-aktører har ikke alltid den legitimiteten, den autoriteten eller den sosiale kapitalen som trengs i relasjonene til myndighetsinstanser på nasjonalt nivå. NGO-aktører har heller ikke den samme direkte kontroll over budsjettene eller de administrative prosessene. I lys av dette undrer IRM-rapportøren på om denne forpliktelsen kunne oppnådd større åpenhet fra myndighetenes side om den var blitt gjennomført og 'eid' av en myndighetsinstans.

BLIR FORPLIKTELSEN VIDEREFØRT?

Denne forpliktelsen er ikke blitt videreført i regjeringens tredje handlingsplan, som er tilgjengelig på OGPs nettside.³

¹ Marianne Holmesland, Simen Pedersen, og Vibeke Wøien Hansen, "Rapport: Forenkling av rapporterings-, dokumentasjons- og rutinekrav i helse- og omsorgssektoren og fysisk planlegging, areal og miljø," Rambøll (2015), konsultert 9. september 2016, http://www.ks.no/contentassets/557a8a1ecd4f40a486fa5f1ddead71b3/rapport-forenkling-av-dokumentasjons--rapporterings--og-rutinekrav_final.pdf?id=24671.

² "KOSTRA - KOrtmune-STat-RAPportering, 2015, reviderte tall," Statistisk Sentralbyrå, konsultert 8. september 2016, <https://www.ssb.no/kostrahoved/?fane=om#content>.

³ "Norges tredje nasjonale handlingsplan for Open Government Partnership (OGP)," Kommunal- og moderniseringsdepartementet, konsultert 4. september 2016, http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Norway_2016-17_NAP.pdf.

NOTAT OM METODE

Denne sluttrapporten for Norges andre handlingsplan komplementerer og underbygger IRM-ens framdriftsrapport for implementeringen av Norges andre nasjonale handlingsplan for OGP. Framdriftsrapporten ble lansert i oktober 2015.

Forberedelsene til denne rapporten omfattet desk-studier, intervjuer, korrespondanse og møter med Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Informasjon om spesifikke forpliktelser og prosesser er blitt hentet inn fra kontaktpunkter for åtte forpliktelser i andre departement og fra OGPs eget råd.



Denne sluttevalueringen ble utført av Christopher Wilson, en uavhengig konsulent, på veien av The Engine Room, en organisasjon dedikert til å utforske og støtte den effektive bruken av data og teknologi i den frivillige sektoren.



The Open Government Partnership (OGP) aims to secure concrete commitments from governments to promote transparency, empower citizens, fight corruption, and harness new technologies to strengthen governance. OGP's Independent Reporting Mechanism assesses development and implementation of national action plans to foster dialogue among stakeholders and improve accountability.



Independent Reporting Mechanism
Open Government Partnership
c/o OpenGovHub
1110 Vermont Ave NW Suite 500
Washington, DC 20005

Open
Government
Partnership

